

Број: 07-02-981-54/23/06
Мостар, 27.04.2007. године

На основу члана 14, члана 15, члана 29, члана 45, члана 46, члана 50, члана 65. и члана 78. Закона о електричној енергији („Службене новине ФБиХ“ број 41/02, 24/05, 38/05), члана 12. став (1) и члана 14. став (1) Статута Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине ФБиХ“ број 13/04), члана 31. став (2), члана 37. став (4), члана 55. и члана 58. Пословника о раду ФЕРК-а („Службене новине ФБиХ“ број 59/04), те члана 75. Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине ФБиХ“ број 37/05) и члана 9, члана 12, члана 36, члана 52, члана 56, члана 59. и члана 71. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке („Службене новине ФБиХ“ број 45/05), рјешавајући у другом тарифном поступку по захтјеву Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар примљеним под бројем 07-02-981/23/06 од 14.11.2006. године, Регулаторна комисија за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине – ФЕРК је 27.04.2007. године на VII. редовној сједници донијела сљедеће

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Јавном предузећу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар за обављање дјелатност снабдијевања електричном енергијом одобрава се потребан годишњи приход од неквалификованих (тарифних) купаца заснован на признатим планским трошковима за 2007. годину у износу од 13.069.566 КМ, од којих се износ од 8.254.440 КМ односи на мјерење, а износ од 4.815.126 КМ односи на обрачун, фактурисање и наплату.
2. Трошак набавке за 1.373.320 MWh електричне енергије за потребе неквалификованих (тарифних) купаца износи 139.198.644 КМ.
3. Ово рјешење је коначно.
4. Ово рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се на огласној табли и web страници ФЕРК-а, а диспозитив овог рјешења и у „Службеним новинама ФБиХ“.

Образложење

Члан 9. став (1) Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке прописује да ФЕРК врши анализу и верификацију свих трошкова које је електропривредно друштво укључило у свој потребан приход, а у складу са ставом (3) истог члана сва електропривредна друштва морају рачуноводствене податке приказати одвојено за све регулисане и нерегулисане дјелатности, те само трошкови настали обављањем регулисаних дјелатности укључују се у одобрени потребни приход. Члан 12. истог Правилника поред осталог прописује да се потребан приход утврђује у дјелатности снабдијевања за сваког лиценцираног снабдјевача неквалификованих

(тарифних) купаца. Чланом 36. овог Правилника одређено да се тарифном методологијом за дјелатност снабдијевања утврђује тарифа за услугу снабдијевања електричном енергијом за све неквалификоване (тарифне) купце, по напонским нивоима, категоријама и групама потрошње. Чланом 52. став (1) овог Правилника прописано је да се тарифни поступак покреће подношењем захтјева ФЕРК-у од регулисаног електропривредног друштва или на иницијативу ФЕРК-а, те је у складу са ставом (3) истог члана, подносилац захтјева дужан, уколико обавља више електропривредних дјелатности, поднијети захтјев за тарифе за сваку дјелатност посебно. У складу са чланом 56. истог правилника је одређено да је дискреционо право и овлашћење ФЕРК-а прихватити предложене тарифе или их прилагодити на одговарајући начин, док је чланом 71. прописано да ће ФЕРК, уважавајући начело постепеног увођења међународно прихваћене регулаторне праксе и постепеног увођења општеприхваћених међународних стандарда у тарифном поступку, водити рачуна о избегавању наглих и великих промјена тарифа у прелазном периоду, односно о постепеном укидању унакрсних субвенција између електропривредних дјелатности, категорија и група потрошње, као и о постепености при одобравању стопе поврата на власнички капитал, те да постепено у примјени тарифне методологије у прелазном периоду подразумијева и постепено у евентуалним измјенама тарифа, које ће на крају прелазног периода у потпуности бити засноване на оправданим трошковима.

Захтјев

На основу напријед наведеног, ФЕРК је 14.11.2006. године примио од подносиоца захтјева Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар Захтјев за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричном енергијом уписан под бројем 07-02-981/23/06, уз који је доставио Додатак Д.

У Захтјеву за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричном енергијом предложен је потребан приход снабдијевања електричном енергијом од 15.758.000 КМ, без трошкова набавке електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце од 189.393.172 КМ. Наведено је да су „трошкови набавке и производње електричне енергије за 2007. годину већи за 26.753.112 КМ или за 11,79%, а просјечна цијена (набавке и производње) за 18,11%. Ово значи, како досадашње трошкове набавке и производње, распоређене према планираној структури за 2006. годину на категорије потрошача, треба повећати за 18,11% на тарифне ставове за купце на високом напону (110 кV и више), односно за 7,70% на тарифне ставове средњег (35 кV, 10(20) кV) и ниског напона. Због смањења плана потрошње по категоријама купаца односно због смањења укупног конзума у односу на 2006. годину да би се надокнадили повећани трошкови набавке, због раније изнесених разлога, садашњи ниво цијене производње и набавке електричне енергије треба се повећати за 22,42% за купце на високом напону (110 кV и више), а за категорије купаца на средњем и ниском напону укупно за 11,16%.“. Уз захтјев за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричном енергијом подносилац захтјева је доставио и приједлог тарифних ставова.

У циљу допуне наведеног захтјева, подносилац захтјева је ФЕРК-у доставио Допуну Захтјева за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричне енергије 20.11.2006. године примљену под бројем 07-02-981-01/23/06, уз који је доставио податке о:

- оствареним готовинским токовима за 2005. годину из пословних, Инвестиционих и финансијских активности предузећа
- броју и структури запослених у току 2005. године за дирекцију друштва.

Дана 04.12.2006. године, подносилац захтјева је ФЕРК-у доставио допуну Захтјева за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричном енергијом примљену под бројем 07-02-981-02/23/06, уз коју је доставио сљедеће документе:

- Планирани електроенергетски биланс за 2007. годину
- План и ребаланс Привредног плана за 2005. годину
- Извјештај о пословању I-XII 2005. године.

Приликом прегледа комплетности поднесеног захтјева, у складу са чланом 39. Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а, а у вези са чланом 52. став (2) Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, ФЕРК је утврдио како поднесени Захтјев није припремљен у складу са чланом 52. став (5) истог Правилника, који одређује да је захтјев комплетан када су уз захтјев поднесени сви тражени документи, уплаћена једнократна накнада за обраду захтјева и када је подносилац захтјева дао изјаву под пуном казненом и материјалном одговорношћу да су сви подаци који су у поступку рјешавања захтјева презентовани пред ФЕРК-ом, истинити и тачни, као и да Захтјев не садржи све документе и податке предвиђене чланом 53. истог правилника, односно наведене у Прилогу 2. тог Правилника. Такође, утврђено је да подносилац захтјева није испунио обавезу из члана 54. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, којим је одређено како регулисано електропривредно друштво које подноси захтјев за тарифу у складу са овим правилником мора доставити појединачна обавјештења о захтјеву свим својим купцима на исти начин на који им дистрибуише фактуре, те је истим чланом прописан садржај тог обавјештења.

Због наведеног, ФЕРК је, поступајући у складу са чланом 40. Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а, односно чланом 52. став (4) Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, доставио подносиоцу захтјева Обавјештење о недостацима поднесених Захтјева за одобрење тарифа у дјелатностима производње, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом бр 07-02-981-03/23/06 од 14.12.2006. године, којим је подносиоцу захтјева одредио рок од осам дана од дана пријема Обавјештења да у Обавјештењу наведену документацију достави у ФЕРК у писаном и електронском облику.

У остављеном року од осам дана од дана пријема Обавјештења о недостацима, подносилац захтјева је ФЕРК-у доставио допис примљен у ФЕРК 22.12.2006. године под бројем 07-02-981-04/23/06, уз који је доставио дио тражене документације и података.

У Допису од 09.01.2007. године који је у ФЕРК примљен под бројем 07-02-981-05/23/06, подносилац захтјева је доставио ФЕРК-у нови приједлог Тарифних ставова за продају електричне енергије неквалификованим (тарифним) купцима с датумом примјене од 01.01.2007. године. Уз Допис од 09.01.2007. године, подносилац захтјева је доставио и измјену Додатка Д. (Образложење цијена електричне енергије), којег је доставио уз захтјев 14.11.2006. године, у којем је навео да је потребан приход дјелатности снабдијевања у износу од 15.758.000 КМ без трошкова набавке електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце од 212.452.182,95 КМ, којег је добио „уз задржавање исте одобрене производне просјечне цијене за 2006. годину у износу од 46,49 КМ/MWh. Трошкови набавке и производње у 2007. години већи су за 53.469.522,95 КМ или за 23,57% у односу на 2006. годину, а просјечна цијена већа је за 22,245 КМ/MWh или 11,374 ЕУР/MWh или 33,33 %. Ово значи да досадашње трошкове набавке и производње распоређене према планираној структури треба алоцирати на категорије и групе како слиједи:

- важеће тарифне ставове за категорију 110 кV и више
- важеће у 2006. години за набављену и произведену електричну енергију увећати за 33,33%
- тарифне ставове за категорије средњег и ниског напона, укупне трошкове набавке и производње електричне енергије те дистрибуције и снабдијевања треба увећати просјечно за 14,14% .

Алорицајући повећане трошкове на категорије купаца долазимо до различитих повећања постојећих тарифних ставова па на тај начин долазимо и до дјеломичног реструктурисања цијена између појединих категорија што представља један од циљева у прелазном периоду. Повећање цијена по категоријама износи:

- 110 кV и више	33,33%
- 35 кV	24,39%
- 10 кV	19,93%
- домаћинства 0,4 кV	20,19,%
- јавна расвјета 0,4, кV	17,69 %
- остала потрошња 0,4 кV	14,79% “

Подносилац захтјева је ФЕРК-у доставио 22.01.2007. године допис Допуну Захтјева за одобрење тарифе за дјелатност снабдијевање електричном енергијом примљеног под бројем 07-02-981/23/06, а који је примљен под бројем 07-02-981-06/23/06 и уз који је доставио податке о:

- пројекција стања средстава, обавеза и капитала у дјелатности снабдијевања електричне енергије за 2007. годину
- пројекција трошкова, прихода и расхода у дјелатности снабдијевања електричне енергије за 2007. годину
- пројекција потребног прихода за дјелатност снабдијевања електричне енергије за 2007. годину
- пројекција лиценцираних средстава у дјелатности снабдијевања електричне енергије за 2007. годину
- пројекција обртних средстава за 2007. годину
- о планираним трошковима у дјелатности снабдијевања електричне енергије за 2006. годину

- консолидовани бруто-биланси снабдјевних подручја (ОП Сјевер, ОП Центар, ОП Југ) за период 01.01.-30.11.2006. године
- бруто билансе снабдјевних подручја (ОП Сјевер, ОП Центар, ОП Југ) за период 01.01.-30.11.2006. године.

Осим наведеног допуњавања документације поднесене уз Захтјев за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричне енергије у напријед наведеним дописима, подносилац захтјева ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар је обавјештењем ФЕРК 22.12.2006. године дописом примљеним под бројем 07-02-1113-02/06 о реализацији тендера, који су расписани за набавку електричне енергије за 2007. годину. Наведено је да је, у складу са расписаним конкурсима, а за обезбјеђење недостајуће енергије, ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар обезбјеђење од ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево 658 GWh, ЕФТ-а 438 GWh, Корлеа-е 438 GWh, те Еспада-е 438 GWh, што укупно износи 1.972 GWh. ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар је навела да је, уз производњу из властитих електрана од 1.464 GWh за 2007. годину, коначно успјела затворити електроенергетски биланс за 2007. годину, те да су уговори о набавци електричне енергије потписани.

У складу са чланом 9. и 71. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, ФЕРК је 23.01.2007. године донио Одлуку о провођењу другог тарифног поступка бр. 07-07-83-01/07, на основу података које је доставио подносилац захтјева, а задржао је право током тарифног поступка захтјевати сву тражену, а недостајућу документацију, податке и информације, као и достављање процјене истих од подносиоца захтјева, с тим да је ФЕРК задржао и право властите процјене истих, а све у складу са Правилником за тарифну методологију и тарифне поступке. Истом одлуком ФЕРК је утврдио да је започео други тарифни поступак, као и поступак формалне расправе по Захтјеву за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричне енергије примљеним под бројем 07-02-981/23/06 од 14.11.2006. године подносиоца захтјева ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, те одредио мјесто и вријеме одржавања формалне расправе у складу са чланом 50. став (1) Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а. Дана 23.01.2007. године ФЕРК је донио и Одлуку о именовању водитеља поступка у другом тарифном поступку бр. 07-07-83-02/07, којом је именовао водитеља поступка формалне расправе, одредио његова овлашћења и обавезе, као и запосленике ФЕРК-а, који заједно с именованим водитељем поступка припремају коначни писани извјештај, те којом одлуком је одређено како именовани водитељ поступка и запосленци ФЕРК-а извјештај достављају странама у поступку на коментаре, које водитељ поступка и именовани запосленци ФЕРК-а заједно с извјештајем достављају на разматрање ФЕРК-у прије његове коначне одлуке.

У складу са чланом 45. Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а, ФЕРК је 24.01.2007. године у „Дневном листу“ и „Дневном авазу“, као и на својој веб страници, у Обавјештењу за јавност обавјестио јавност о одржавању формалне расправе о поднесеном Захтјеву за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричном енергијом, а којом је јавност упозната и с основним елементима поднесеног захтјева те су заинтересована лица обавјештене како могу поднијети своје писане коментаре на поднесене захтјеве до 31.01.2007. године до 12:00

часова. Исти рок је одређен и за подношење захтјева за стицање статуса умјешача у формалној расправи од правног или физичког лица под условом да иста правовремено поднесе захтјев за стицање статуса умјешача, као и да има директан интерес у поступку, који је различит од општег јавног интереса и да располаже подацима и чињеницама од важности за формалну расправу у другом тарифном поступку који се води пред ФЕРК-ом, што ФЕРК оцјењује у сваком појединачном случају.

У одређеном року за подношење писаних коментара на захтјев заинтересованих лица, у ФЕРК-у је под бројем 07-02-981-10/23/06, 31.01.2007. године примљен један коментар од физичког лица којом упозорава ФЕРК на висину важећих тарифних ставова и превелик износ који се плата за мјерно мјесто, као и на превелик захтјев за повећањем цијена које је поднио подносилац захтјева.

Након рока за подношење писаних коментара на захтјев, ЈП „Броћанац“ Читлук је поднијело 06.02.2007. године своје коментаре на захтјев примљене под бројем 07-02-981-19/23/06 у којима се наводи утицај повећања цијена електричне енергије на нормално пословање ЈП „Броћанац“ Читлук.

Дана 13.12.2006. године ФЕРК је под бројем 07-02-1113/06 примио од подносиоца захтјева допис којим ФЕРК извјештава да и поред проведених јавних конкурса и директних преговарачких поступака није осигурао потребних 908 GWh и у којем тражи примјену члана 75. Правилника за тарифну метоологију и тарифне поступке. Поводом овог дописа, ФЕРК је 14.12.2006. године под бројем 07-02-1113-01/06 од подносиоца захтјева затражио доставу извјештаја о реализацији тендера о набавци електричне енергије за 2007. годину. На основу захтјева ФЕРК-а подносилац захтјева је 22.12.2006. године ФЕРК-у доставио информацију примљену под бројем 07-02-1113-2/06 у којој ФЕРК обавјештава о потписаним уговорима за набавку 1972 GWh на основу којих је успио затворити електроенергетски биланс за 2007. годину.

Дана 25.01.2007. године под бројем 07-02-981-07/23/06 ФЕРК је примио допис подносиоца захтјева, у којем је исти навео како је ФЕРК у складу са чланом 72. став (2) Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке пропустио покренути тарифни поступак за 2007. годину у 2006. години, те такву одлуку тек донио 23.01.2007. године на захтјев подносиоца захтјева. Навео је и како рокови провођењу формалних расправа за регулисане дјелатности истог, како су наведени у Одлуци о провођењу другог тарифног поступка бр. 07-07-83-01/07 од 23.1.2007. године, угрожавају интересе и потребе свих купаца подносиоца захтјева и рад цијелог електроенергетског система и пословање подносиоца захтјева. Наведено је да Одлука о провођењу другог тарифног поступка доводи подносиоца захтјева у ситуацију да исти неће моћи испуњавати обавезе по склопљеним уговорима за набавку електричне енергије у 2007. години, што ће имати за посљедицу отказивање уговора за набавку електричне енергије, а тиме је угрожено снабдијевање свих неквалификованих (тарифних) купаца. Наведено је и како се тражи примјена члана 75. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, јер се само досљедном примјеном овог члана може обезбједити нормалан рад електроенергетског система, пословање подносиоца захтјева и осигурање електричне енергије за све неквалификоване (тарифне) купце. У допису се тражи, да се, да су

настале изванредне околности у складу са чланом 75. наведеног правилника, донесена Одлука о провођењу другог тарифног поступка хитно ревидује и донесе одлука о новим тарифним ставовима за 2007. годину, најкасније до краја фебруара 2007. године, те да ће, уколико се у овом року не заврши тарифни поступак, сву одговорност за посљедице сносити ФЕРК.

У поводу овог дописа примљеног под бројем бр. 07-02-981-08/23/06, ФЕРК је 26.01.2007. године упутио подносиоцу захтјева допис бр. 07-02-979-10/21/06, 07-02-980-07/22/06 и 07-02-981-08/23/06. У свом допису, ФЕРК је обавјестио подносиоца захтјева да, с обзиром да је ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар 14.11.2006. године поднијела захтјеве за одобрење тарифа и то за дјелатности производња, дистрибуција и снабдијевање електричном енергијом, није било потребе да ФЕРК донесе посебну одлуку о року за подношење захтјева за одобрење тарифа у другом тарифном поступку, а у складу са чланом 52. став (1) Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, којим је прописано да се тарифни поступак покреће подношењем захтјева ФЕРК-у од регулисаног електропривредног друштва или на иницијативу ФЕРК-а. ФЕРК је у наведеном допису одбио тврдње подносиоца захтјева како је ФЕРК својом Одлуком о покретању другог тарифног поступка угрозио набавку недостајуће електричне енергије од ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, те је навео како ФЕРК нити жели нити има могућности утицати на планирање и провођење набавке електричне енергије за потребе купаца овог јавног предузећа. Навео је и како је подносиоцу захтјева, у складу са Законом о електричној енергији, издана Почетна Дозвола за рад - лиценца за снабдијевање електричном енергијом 1. реда под условом канцеларијаног снабдијевања електричном енергијом купаца којима није дозвољен слободан избор испоручиоца електричне енергије уз придржавање прописаних тарифа електричне енергије и економичне куповине електричне енергије. ФЕРК је подсетио подносиоца захтјева да је исти, према прилогу који је доставио 14.11.2006. године уз захтјеве за покретање тарифног поступка под пуном материјалном и казненом одговорношћу тврдио како укупни трошкови набавке у складу са provedеним јавним конкурсом за недостајуће количине електричне енергије за тарифне купце износе 1.908 GWh односно 189.393.172 KM и како према томе просјечна набавна цијена износи 99,26 KM/MWh или 50,75 ЕУР/MWh. Навео је и да је подносилац захтјева својим дописом од 22.12.2006. године, који је у ФЕРК примљен под бројем 07-02-1113-02/06 обавјештењем ФЕРК, да су поступци набавке електричне енергије завршени 22.12.2006. године, али да од тада ФЕРК-у није доставио било какве информације везане за предметне набавке и склопљене уговоре по истима, укључујући и динамику платања, док је документацију уз захтјеве за одобрење тарифа и то за дјелатности производња, дистрибуција и снабдијевање електричном енергијом допуњавао два мјесеца и то од 14.11.2006. године као дана подношења наведених захтјева све до посљедње допуне 22.01.2007. године када је тек доставио дио потребне документације за одређивање тарифа снабдијевања. Такође, ФЕРК је упозорио подносиоца захтјева да, у складу наведеном исти није ФЕРК-у доказао да је дошло до изванредних околности којима би било угрожено снабдијевање неквалификованих (тарифних) купаца електричном енергијом, те да одговорност за планирање и набавку електричне енергије, као и за непотпуно и неканцеларијано достављање документације уз захтјеве за одобрење тарифа сноси ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар. ФЕРК је навео и да

ће провести тарифни поступак што ефикасније, проводећи све своје активности, укључујући и утврђивање оправданих трошкова регулисаног електропривредног друштва, као и до сада, на начин прописан Законом о електричној енергији, а у складу са овлашћењима и обавезама које су ФЕРК-у дате кроз одредбе овог Закона.

Умјешачи

Дана 30.01.2007. године, ФЕРК је примио допис - Захтјев за стицање статуса умјешача у овом поступку одобравања тарифа ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“, д.д. Мостар, примљен под бројем 07-02-981-09/23/06 подносиоца захтјева Б.С.И. д.о.о. Јајце, који је навео да исти припада категорији купаца 110 кV и више и то као квалификовани купац, који не користи тај статус, а који се бави производњом феролегура с просјечном мјесечном потрошњом електричне енергије од 15.000 MWh(само за рад пећи, не укључујући ту и помоћна постројења) при чему са садашњом цијеном електричне енергије удио трошкова за електричну енергију у готовом производу прелази 45-50%, те да би свако повећање за истог значило немогућност даљег одржања економски оправдане производње, али да при томе држи и како су захтјеви ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар у погледу повећања цијене неприхватљиви, те да се из свих тих разлога обраћа као заинтересована страна за учествовање у расправи везано за формирање цијена за категорију купаца 110 кV и више. Овај подносилац захтјева за стицање статуса умјешача је навео и како је заинтересован да у поступку расправе добије могућност утврђивања јесу ли трошкови дистрибуције урачунати у тарифу, те да сматра како постоји субвенционисање између појединих категорија потрошње, а да не жели и не може платити за остале категорије потрошача. Навео је и да би, као купац са статусом квалификованог купца, могао у 2007. години пронаћи и добављати електричну енергију по повољнијој цијени, што би утицало на количину електричне енергије коју увози ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, јер уколико би исти набављао одређену количину електричне енергије, то би имало позитиван ефекат на негативан електроенергетски биланс ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар.

Такође, ФЕРК је, 31.01.2007. године, примио допис - Захтјев за стицање статуса умјешача у овом поступку одобравања тарифа ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, примљен под бројем 07-02-981-13/23/06 подносиоца захтјева Удружење послодаваца ФБиХ.

Рјешавајући по поднесеним захтјевима за стицање статуса умјешача у поступку покренутом по Захтјеву за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричне енергије ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, ФЕРК је 02.02.2007. године донио Закључак бр. 07-02-981-14/23/06 којим се одобрава Захтјев за стицање статуса умјешача подносиоца Б.С.И. д.о.о. Јајце и Закључак број 07-02-981-15/23/06 којим је ФЕРК одобрио захтјев за стицање статуса умјешача подносиоца Удружење послодаваца ФБиХ.

У складу са чланом 48. став (2) Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а, ФЕРК је путем Обавјештења бр. 07-02-981-18/23/06 од

02.02.2007. године обавјестио подносиоца захтјева ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар о одобрењу статуса умјешача у другом тарифном поступку Б.С.И. д.о.о. Јајце и Удружењу послодаваца ФБиХ.

Поводом наведеног Обавјештења ФЕРК-а, подносилац захтјева је под бројем 07-02-981-20/23/06 дана 16.02.2007. године доставио ФЕРК-у Допис - Приговор на Закључке ФЕРК-а од 02.02.2007. године бр. 07-02-979-17/21/06, бр. 07-02-980-13/22/06, бр. 07-02-981-14/23/06 и бр. 07-02-979-16/21/06 о одобрењу статуса умјешача, у другом тарифном поступку Б.С.И. д.о.о. Јајце и „Алуминиј“ д.д. Мостар, купце који су стекли статус квалификованог купца, а у којем је затражио да ФЕРК преиспита и поништи Закључке ФЕРК-а од 02.02.2007. године о одобрењу статуса умјешача у другом тарифном поступку. У наведеном Допису, подносилац захтјева се позвао на Одлуку о обиму, условима и временском распореду отварања тржишта електричне енергије у БиХ, члан 5. став (2), у складу којем купац који испуњава услове и критерије за добивање статуса квалификованог купца може задржати статус неквалификованог (тарифног) купца ако процијени да је то у његовом интересу. Навео је и да је, с обзиром да су се купци који су добили статус квалификованог купца изјаснили и процијенили да им је у интересу задржати статус неквалификованог (тарифног) купца те самом могућношћу да се у прелазном периоду изјашњавају, ако им је то у интересу, као неквалификовани (тарифни) купци, истим дана повлашћеност на штету осталих неквалификованих (тарифних) купаца, те да сматра да исти у поступку јавне расправе у тарифном поступку не могу учествовати у статусу умјешача, те утицати на процес тарифног поступка и вриједност тарифа и тарифних ставова у интересу њих самих, а на штету осталих неквалификованих (тарифних) купаца. Даље се подносилац захтјева осврнуо на то да се у образложењу Закључака наводи: „Подносилац је посебно нагласио како постоји могућност Б.С.И. д.о.о. Јајце и „Алуминија“ д.д. Мостар да осигурају један дио електричне енергије за своје потребе преко ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, што би имало позитиван ефекат на негативан електроенергетски биланс ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, те је навео да мора упозорити да ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар није добила никакав захтјев за евентуално обезбјеђење електричне енергије од самих велепотрошача, да то ФЕРК наводи у Закључку, те да му није јасно на који би се начин такав вид обезбјеђења електричне енергије реализовао.

На основу пажљивог разматрања свих навода из Дописа подносиоца захтјева, ФЕРК је путем Дописа - Одговор на Приговор на Закључке ФЕРК-а од 02.02.2007. године о одобрењу статуса умјешача у другом тарифном поступку бр. 07-02-979-27/21/06, 07-02-980-19/22/06 и 07-02-981-21/23/06 од 19.02.2007. године истом дао одређена објашњења. Објаснио је да је приликом објаве Обавјештења за јавност о поднесеним Захтјевима за одобрења тарифа за дјелатност производње, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом подносиоца захтјева ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, ФЕРК у складу са својим правилима и прописима, дао могућност било којем заинтересованом лицу, па тако и било којем неквалификованом (тарифном) купцу, да стекне статус умјешача, уколико докаже да има директан интерес у поступку по захтјеву за одобрење тарифа или по приједлогу тарифних ставова у вези којег подноси захтјев за стицање статуса умјешача, а који је различит од општег јавног

интереса и да располаже подацима и чињеницама од значаја за формалну расправу у другом тарифном поступку који се води пред ФЕРК-ом. ФЕРК је напоменуо да су „Алуминиј“ д.д. Мостар и Б.С.И. д.о.о. Јајце стекли статус квалификованог купца у складу са одредбама Правилника о стицању статуса квалификованог купца („Службене новине ФБиХ“ бр. 53/06), те да су се, у складу са наведеним Правилником, чланом 9. став (1) тачка б), исти опредјелили да у 2007. години не користе право избора свог снабдјевача и да се снабдјевају као неквалификовани (тарифни) купци од снабдјевача неквалификованих (тарифних) купаца у 2007. години. ФЕРК је навео при томе и да су, на основу наведеног, исти имали могућност, као било који други неквалификовани (тарифни) купац, поднијети захтјев за стицање статуса умјешача, а да се приликом рјешавања захтјева за стицање статуса умјешача „Алуминија“ д.д. Мостар и Б.С.И. д.о.о. Јајце, ФЕРК руководио разлозима образложеним у Закључцима, а који се односе на то да је, према подацима којима ФЕРК располаже, „Алуминиј“ д.д. Мостар највећи купац електричне енергије у Федерацији Босне и Херцеговине, а Б.С.И. д.о.о. Јајце један од већих купаца електричне енергије којег снабдјева ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, те да цијене електричне енергије директно утичу на њихово пословање и да управо ове чињенице иду у прилог постојања директног интереса „Алуминија“ д.д. Мостар и Б.С.И. д.о.о. Јајце за учествовање у другом тарифном поступку као умјешача. ФЕРК је скренуо пажњу подносиоцу захтјева да у цитираним дијеловима образложења Закључака, ФЕРК само појашњава оно што је подносилац захтјева за стицање статуса умјешача поред већ споменутог навео у свом захтјеву, а да се приликом одобравања статуса умјешача, ФЕРК водио разлозима, које је јасно навео у образложењу Закључака, те је подсетио подносиоца захтјева да уколико током другог тарифног поступка, нека од страна у поступку буде располагала новим чињеницама или новим доказима, дужност је те стране у поступку, у циљу утврђивања свих релевантних чињеница, изњети исте током поступка и да ће се о истим расправљати на припремним и формалним расправама. ФЕРК је навео да уважавајући све напријед наведено, у складу са важећим законима, те правилима и прописима ФЕРК-а, ФЕРК нема могућност поништавања предметних Закључака.

Припремна расправа

Поступајући у складу са чланом 51. Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а, именовани водитељ поступка је заказао припремну расправу у другом тарифном поступку по поднесеном Захтјеву за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричном енергијом подносиоца захтјева Јавног подuzeћа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне,“ дионичко друштво Мостар. Дана 23.02.2007. године одржана је припремна расправа за формалну расправу по Захтјеву за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања примљеним под бројем 07-02-981/23/06 од 14.11.2006. године, у присуству овлашћених представника подносиоца захтјева ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, умјешача „Б.С.И.“ д.о.о. Јајце, запосленика ФЕРК-а и водитеља поступка. Умјешач Удружење послодаваца ФБиХ, иако канцеларијано позван није био присутан на припремној расправи. У позиву за припремну расправу подносилац захтјева је позван да до 08.02.2007. године, а умјешачи до 09.02.2007. године у ФЕРК доставе приједлог плана за подношење и

давање одговара за информацијама као и приједлог питања која ће се обрађивати на расправи, доказа и осталих процедуралних питања као што су:

1. Испорука и преузимање електричне енергије између електропривредних предузећа
2. Трошак набавке електричне енергије, динамика испоруке, уговори, чија се алокација обавља на исти начин као и трошкова производње електричне енергије у смислу формирања производно-набавне цијене
3. Одржавање, контрола, баждање и читање мјерних мјеста (трошкови по напонским нивоима и категоријама потрошње)
4. Трошкови обраде, обрачуна, испоставе рачуна и наплате електричне енергије по напонским нивоима и категоријама потрошње
5. Инвестициони планови (планирање, реализација, ефекти)
6. Губици (комерцијални) електричне енергије, план и реализација активности смањења
7. Структура прихода и трошкова у саставу потребног прихода
8. Алокација трошкова Дирекције друштва на дјелатност снабдијевања (кључеви алокације)
9. Алокација потребног прихода по категоријама и групама потрошње
10. Планирање и праћење степена наплате (отписи ненаплативих и спорних потраживања)
11. Стварно стање запослених и усклађеност са систематизацијом ЈП
12. Донаторска средства, која сте добили, која сте одобрили или која су одобрена у рекламе.

До назначеног рока подносилац захтјева и умјешачи Б.С.И. д.о.о. Јајце и Удружење послодаваца ФБиХ нису доставили наведено.

Да би утврдили потребан приход за дјелатност снабдијевања ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, одредили одговарајуће тарифе, ФЕРК мора размотрити све трошкове, износ регулаторне основе, као и стопе поврата на регулаторну основу укључене у потребан приход подносиоца захтјева за 2007. годину. ФЕРК је започео други тарифни поступак на основу података које је доставио подносилац захтјева, с јасном намјером да током тарифног поступка у складу са Правилником за тарифну методологију и тарифне поступке инсистира да подносилац захтјева достави сву тражену, а недостајућу документацију, податке и информације, како би ФЕРК утврдио трошкове и потребан приход са одређеним нивоом сигурности. У складу с тим запосленици ФЕРК-а су поднијели ЈП „Електропривреди ХЗ ХБ“ д.д. Мостар неколико захтјева за информацијама које ће бити предмет расправе на формалној расправи.

Подносилац захтјева и умјешач Б.С.И. д.о.о. Јајце на припремној расправи нису предложили питања за расправљање и извођење доказа на формалној расправи.

На припремној расправи водитељ поступка је подносиоцу захтјева оставио рок да до 27.02.2007. године до 14:00 часова достави податке у смислу дискусија по појединим

питањима запосленика ФЕРК-а, с тим да то не искључује могућност да на формалној расправи стране у поступку изнесу додатне доказе и чињенице везане за предмет расправљања.

На припремној расправи запосленици ФЕРК-а и подносилац захтјева су утврдили да је расправљање о неким питањима с припремне расправе закључено те да о њима нема потребе за даљим расправљањем на формалној расправи, што је констатовано у записнику с припремне расправе.

Дана 27.02.2007. године примљен је под бројем 07-02-981-26/23/06 допис подносиоца захтјева у којем је наведено у образложењу, које је достављено за питање бр. 15 с припремне расправе, да се ради о повјерљивој информацији – Преглед купопродаје електричне енергије за 2005. и 2006. годину, те да ће детаљне информације везане по предметном питању доставити на формалној расправи, као и да исту жели представити мањој скупуни запосленика ФЕРК-а уз искључење јавности.

Поводом тог дописа, ФЕРК је 28.02.2007. године упутио подносиоцу захтјева допис бр. 07-02-981-27/23/06, у којем је истога подсетио како је уз остало, чланом 58. Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а, у ставу (2) овог члана прописано да стране које траже третман повјерљивости морају поднијети процедурални поднесак објашњавајући природу повјерљиве информације и штету која би настала објављивањем те информације, те га упутио и на одредбе ФЕРК-овог Правилника о заштити повјерљивих информација („Службене новине ФБиХ“ бр. 70/06), а у којему је прописан и начин поступања с повјерљивом информацијом током поступака формалних расправа пред ФЕРК-ом, као и одговорност чланова и запосленика ФЕРК-а за чување пословне тајне. У том допису ФЕРК-а наведено је и како је потребно, уколико подносилац захтјева остаје при свом захтјеву, у циљу ефикасности и економичности вођења другог тарифног поступка, водитељу поступка доставити поднесак до 02.03.2007. године до 12:00 часова.

Дана 02.03.2007. године ФЕРК је примио под бројем 07-02-981-28/23/06 допис подносиоца захтјева у којему је исти навео да, како су резултати пословања за 2006. годину коначни, Годишњи обрачун предат надлежним институцијама, резултате пословања може презентовати на формалној расправи 07.03.2007. године, те да из наведеног разлога одустаје од захтјева за третманом повјерљивости, који је достављен 27.02.2007. године.

Формална расправа

Дана 07.03. и 09.03.2007. године одржана је формална расправа по Захтјеву за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричном енергијом примљеним под бројем 07-02-981/23/06 од 14.11.2006. године у другом тарифном поступку, у присуству овлашћених представника подносиоца захтјева ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, умјешача Удружење послодаваца ФБиХ, умјешача „Б.С.И.“ д.о.о. Јајце, чланова ФЕРК-а, запосленика ФЕРК-а и водитеља поступка.

На формалној расправи је констатовано како је ФЕРК 27.02.2007. године под бројем 07-02-981-26/23/06 примио од подносиоца захтјева одговоре на питања постављена на припремној расправи, како је то констатовано записником с припремне расправе, изузев слjedeћих 11, 16, 19 (19.7, 19.8.), 21 (21.2.) и 25 (25.1.).

Умјешачи Б.С.И. д.о.о. Јајце и Удружење послодаваца ФБиХ нису на формалној расправи изнијели питања за расправљање нити су предложили извођење доказа.

На основу записника с припремне расправе и поднесеног одговора подносиоца захтјева, запосленици ФЕРК-а и подносилац захтјева су на формалној расправи утврдили да нема потребе даље расправљати на формалној расправи о питањима која су на припремној расправи означена под слjedeћим бројевима 4, 6, 18 (18.1, 18.2, 18.3, 18.4, 18.5.), 19 (19.1, 19.2, 19.3, 19.4, 19.5, 19.6.), 20 (20.2.), 21 (21.1.) и 23 (23.1, 23.2.).

На формалној расправи се расправљало о осталим спорним питањима дефинисаним као у записнику с припремне расправе, с тим да су аргументи, чињенице и докази, те ток расправе забиљежени у записнику с припремне расправе одржане 23.02.2007. године, допису ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар од 27.02.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-26/23/06, допису ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар од 05.03.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-29/23/06, Записнику с формалне расправе одржане 07.03.2007. године и 09.03.2007. године, допису ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар од 13.03.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-34/23/06, допису „Алуминија“ д.д. Мостар од 16.03.2007. године, који је у ФЕРК примљен под бројем 07-02-981-35/23/06, Допису ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар од 16.03.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-36/23/06, допису ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар од 21.03.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-37/23/06, заједничком допису Хрватске Електропривреде д.д. Загреб и ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар од 21.03.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-38/23/06, те допису ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар од 30.03.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-233-15/06, допису „Алуминиј“ д.д. Мостар од 16.04.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-44/23/06, допису „Алуминиј“ д.д. Мостар од 20.04.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-47/23/06, дописима ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар од 23.04.2007. године, који су у ФЕРК-у примљени под бројевима 07-02-981-49/23/06 и 07-02-981/50/23/06, допису „Алуминиј“ д.д. Мостар од 25.04.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-51/23/06, допису „Алуминиј“ д.д. Мостар од 25.04.2007. године, који је у ФЕРК примљен под бројем 07-02-981-52/23/06, те допису Алуминиј“ д.д. Мостар од 26.04.2007. године, који је у ФЕРК-у примљен под бројем 07-02-981-53/23/06.

- **Питање број 1. (питање број 1. са припремне расправе):** На припремној расправи за дјелатност дистрибуције, образложено је да се подаци у табели потребног прихода за дјелатност дистрибуције за базну 2005. годину односе на дјелатност дистрибуције и снабдијевања заједно. Доставити:

- a. Одвојене табеле потребног прихода за дјелатност дистрибуције и дјелатност снабдијевања за базну 2005. годину
- b. Остварење 2006. године за дјелатност снабдијевања раздвојено од дистрибуције
- c. Износ регулаторне накнаде (ФЕРК, ДЕРК) за дјелатност снабдијевања.

Подносилац захтјева је образложио да није у могућности приказати одвојене потребне приходе за дјелатности дистрибуције и снабдијевања за базну 2005. годину, из разлога што су ове дјелатности дјеловале заједно, а рачуноводствена подршка предузећа није омогућавала одвојено праћење, те из истих разлога, није у могућности извршити процјену за базну годину. Даље је образложио да су потребни приходи за 2007. годину за ове дјелатности направљени на основу појединачних остварења за 2006. годину, у којој је извршено рачуноводствено раздвајање. Изнио је податак како је износ регулаторне накнаде за ДЕРК на годишњем нивоу 45.300 КМ. Подносилац захтјева није доставио одвојене табеле потребног прихода за дјелатност дистрибуције и снабдијевања за базну 2005. годину, док је остварење 2006. године за дјелатност снабдијевања доставио у допису примљеном у ФЕРК 13.03. 2007. године под бројем 07-02-981/34/23/07.

- **Питање број 2 (питање број 3 с припремне расправе):** Образложити због чега се захтјева приход од услуга за 2007. годину у износу од 300.000 КМ, који је у 2005. години износио 341.920 КМ. Доставити:

- a. Остварење прихода од услуга за 2006. годину за дјелатност снабдијевања, с обзиром да је подносилац захтјева ове приходе за 2007. годину планирао на основу остварења из 2006. године
- b. Бруто билансе за 2006. годину за дјелатност снабдијевања.

Образложити одступања уколико до њих дође у планираном потребном приходу за 2007. годину по одређеним ставкама у односу на остварење 2006. године. **Подносилац захтјева** је образложио да је пројекцију прихода од услуга (прикључака) за 2007. годину радио на основу остварења истих у 2006. години. Такође је истакао како се унутар ових прихода налазе: пријем мјерног мјеста, пријава потрошача, замјена бројила на захтјев купца и остали, те да је тешко предвидјети број прикључака у наредном периоду, јер зависе о много чиниоца, као што је динамика привредне активности и друго. У свом допису од 13.03.2007. године примљеним у ФЕРК под бројем 07-02-981/34/23/07 подносилац захтјева је доставио остварење прихода од услуга (прикључака) у 2006. години и бруто биланс за дјелатност снабдијевања за 2006. годину.

- **Питање број 3 (питање број 5 с припремне расправе):** Образложити због чега се траже трошкови материјала (основног, помоћног, канцеларијског и осталих трошкова материјала) за 2007. годину у износу од 395.000 КМ, а који су у 2005. години износили 353.480 КМ? Доставити остварење за 2006. годину. Колико кошта штампање обрасца, ковертирање комплетно израђеног рачуна, подјела, је ли направљена калкулација трошка по једном купцу? У обавезама које је ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар имала везано за питање прегледа уговора с трећим лицима у 2006. години, достављена је непотпуна табела у којој се не може имати преглед вриједности уговора за исте ове послове с фирмом Фрам

Зирал д.о.о. Мостар, као и за све остале уговоре гдје је изостављен ступац с цијеном. Доставити писано образложење одступања захтјеваног износа трошкова од базне 2005. године и могућа одступања од остварења 2006. године. **Подносилац захтјева** је образложио да је пројекцију трошкова материјала за 2007. годину радио на основу остварења ових трошкова у 2006. години. Образложио је да се ови трошкови састоје од: трошкова основног материјала и сировина, утрошене помоћне сировине, материјала и прибора, материјала за текуће одржавање, канцеларијског материјала, материјала за инвестицијско одржавање те утрошеног осталог материјала. Истакао је да су разлози за повећања трошкова материјала за 2007. годину увођење новог система израде рачуна (билинга) и ковертирања рачуна. Подносилац захтјева је у допису примљеном у ФЕРК под бројем 07-02-981/34/23/07 од 13.03.2007. године доставио трошкове материјала остварене у 2006. години и допуну уговора с трећим лицима.

- **Питање број 4 (питање број 8 с припремне расправе):** Образложити због чега се траже трошкови специфичних накнада радницима за 2007. годину у износу од 1.686.000 КМ, а који су у 2005. години износили 1.481.700 КМ. Спецификовати ове трошкове. С обзиром да је подносилац захтјева приложио план ових трошкова за 2006. годину, а у својим образложењима константно наглашава како је 2007. годину радио на бази остварења 2006. године, доставити остварење 2006. године. **Подносилац захтјева** је образложио да је износ трошкова специфичних накнада радницима пројцирао узевши у обзир повећање броја запосленика за дјелатност снабдијевања, из разлога нове организације предузећа. Подносилац захтјева је доставио спецификацију ових трошкова, тако да се трошкови специфичних накнада радницима састоје од накнаде запосленицима за прехрану – топли оброк, накнаде запосленицима на име регреса, накнаде за превоз на посао и с посла, те остали трошкови запослених. Подносилац захтјева је у допису који је у ФЕРК примљен под бројем број 07-02-981/34/23/07 од 13.03.2007. године, доставио трошкове специфичних накнада радницима остварене у 2006. години.
- **Питање број 5 (питање број 10 с припремне расправе):** Образложити због чега се траже остали нематеријални трошкови за 2007. годину у износу од 2.001.000 КМ, а који су у 2005. години износили 1.250.920 КМ. Спецификовати ове трошкове. Доставити улазне параметре који су коришћени као основа наведених износа. Доставити остварење за 2006. годину. Образложити одступања наведених трошкова од базне 2005. године и могућих одступања од остварења из 2006. године. Има ли ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар уговоре с банкама о наплати електричне енергије? **Подносилац захтјева** је образложио да се унутар осталих нематеријалних трошкова налазе: трошкови закупнина, трошкови рекламе и пропаганде, трошкови платног промета и банкарске услуге, трошкови репрезентације, трошкови накнада радницима и становништву, те остали трошкови пословања, гдје су укључени трошкови: комуналних услуга, трошкови заштите на раду, трошкови стручног усавршавања, трошкови стручне литературе, судски трошкови, таксе, огласи,

консултантске услуге, те остали трошкови. Наведени трошкови су пројекцирани на основу остварења ових трошкова у 2006. години. Подносилац захтјева је изјавио како нема закључених уговора с банкама о наплати електричне енергије. Подносилац захтјева је у допису који је у ФЕРК примљен под бројем 07-02-981/34/23/07 од 13.03.2007. године доставио остале нематеријалне трошкове остварене у 2006. години, а улазне параметре на основу којих је правио пројекцију 2007. године није доставио.

- **Питање број 6 (питање број 11 с припремне расправе):** Образложити због чега се наводе трошкови резервисања у износу од 14.960.000 КМ, а за које у 2005. години није назначен износ. У складу са Правилником за тарифну методологију и тарифне поступке, трошкови ненаплативих потраживања разматрају се у потребном приходу према достављеној документацији подносиоца захтјева, с тим да се требају доставити фактурисани износи ненаплативих потраживања, извјештаја о ненаплативости потраживања, те сва документација која поткрепљује ту ненаплативост. Дискреционо право ФЕРК-а је одобрити, и у којем проценту ненаплатива потраживања. Доставити остварење 2006. године за дјелатност снабдијевања. **Подносилац захтјева** је образложио књиговодствено евиденције отписаних потраживања у својим пословним књигама. Подносилац захтјева је у допису који је у ФЕРК примљен под бројем 07-02-981-34/23/07 од 13.03.2007. године доставио консолидовани бруто биланс за 2006. годину за дјелатност снабдијевања.
- **Питање број 7 (питање број 14 с припремне расправе):** Доставити све закључене уговоре о набавци електричне енергије за 2007. годину. Постоји ли могућност да ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар раскидом уговора с највећом уговореном цијеном избјегне плаћање пенала трговцу електричне енергије? Је ли Алуминиј д.д. Мостар уговорио количине које ће преузети у 2007. по мјесецима односно по сезонама? Је ли могуће да се у 2007. појаве проблеми с интерконекцијом као што је наведено за 2006. и да може доћи до обуставе уговора због недостатка капацитета? Јесу ли капацитети за набавке подносиоца захтјева покривени НОС-овим правилима? Колико су смањени трошкови набавке електричне енергије у 2006. години за неквалификоване (тарифне) купце јер се електрична енергија производила у објектима ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар? Доставити остварење Електроенергетског биланса за ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар за 2006.годину у облику у којем је већ достављено за 2005. годину. **Подносилац захтјева** је предао уговоре о набавци електричне енергије на формалној расправи одржаној 07.03.2007. године и 29.03. .2007. године на формалној расправи по приједлогу тарифних ставова и означио их као пословну тајну. Подносилац захтјева је предочио хронологију догађања од 2003. године, у којој је истакао све проблеме везане за набавку и испоруку електричне енергије Алуминију д.д. Мостар. Производни капацитети ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар тренутно не задовољавају потребе неквалификованих (тарифних) купаца, који се напајају с електроенергетске мреже, те из тога произлазе проблеми набавке недостајућих количина електричне енергије. Одлука

Алуминија д.д. Мостар као квалификованог купца да у 2007. години електричну енергију набавља као неквалификовани (тарифни) купац, као и одустајање добављача по расписаном тендеру, проузроковало је проблеме набавке електричне енергије за 2007. годину. Образложио је да евентуална набавка дијела електричне енергије Алуминија д.д. Мостар као квалификованог купца, може проузроковати негативне посљедице за подносиоца захтјева на основу претходно склопљених уговора. Подносилац захтјева је истакао недостатак сарадње с Алуминиј д.д. Мостар, што је дијелом проузроковало сложеност настале ситуације. Такође је указао на могућност проблема услијед недостајућих прекограничних капацитета, јер од половине 2007. године 50 % преосталих капацитета обезбједиће се аукцијом, те могуће посљедице непреузимања уговорених количина електричне енергије, као и очекиване проблеме ниске коте акумулације ХЕ Рама. Подносилац захтјева је изјавио како је у циљу измиривања трошкова набавке електричне енергије, поднио Федералном министарству енергетике, рударства и индустрије захтјев за одобрење краткорочних кредита и позајмица, те да свако одлагање доношења одлуке о новим тарифама може довести у питање ликвидност предузећа.

- **Питање број 8 (питање број 15 с припремне расправе):** Доставити табелу - преглед купопродаје електричне енергије ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар за период јануар – децембар 2006. године и исту за 2005. годину. **Подносилац захтјева** је доставио тражене податке и означио их као пословну тајну.
- **Питање број 9 (питање број 16 с припремне расправе):** Образложити начин на који се у Додатку Д. (Образложење цијена електричне енергије) дошло до прихода од 15.758.000 КМ за дјелатност снабдијевања. Колики су трошкови на годишњем нивоу који се односе на мјерења? Може ли се извршити процјена трошкова снабдијевања и мјерења датих у укупном приходу? Може ли се разјаснити што се подразумијева под појмом оспособљавање мјерног мјеста с тим да се разграничи што је то код постојећих купаца, а што код нових, везано за трошкове? Ко је одговоран за губитке електричне енергије у дистрибуцији или снабдијевању, као и за комерцијалне и техничке губитке? **Подносилац захтјева** је образложио како тарифни ставови у прелазном периоду нису у потпуности исказани по дјелатностима, тако да се у трошковима везаним за мјерно мјесто купца не налази цјелокупна дјелатност снабдијевања. Образложио је, ако би се унутар тарифног елемента мјерно мјесто купца остваривао цјелокупан потребан приход за дјелатност снабдијевања, резултовало би изразито великим тарифама по мјерном мјесту купца. Тарифне ставове за 2007. годину дизајнирао је на начин као што је то урађено за 2006. годину, с разликом што је за осталу потрошњу предложио увођење нове двије групе купаца, којима су износи по мјерном мјесту купца једнаки износима за домаћинства. Тиме се жели тарифни став-мјерно мјесто купца приближити стварним трошковима предложене нове двије групе купаца остале потрошње. Истакао је да је захтјев за други тарифни поступак направио на основу потребног прихода из 2006. године, док се у табели потребног прихода за дјелатност снабдијевања за 2007. годину, налазе плански

износи дјелатности снабдијевања. Кад је ријеч о активности мјерења, образложио је да се унутар потребног прихода снабдијевања налазе трошкови обрачуна, фактурисања и наплате те мјерење, које је према почетној лиценци, садржано у дјелатности снабдијевања, а исте није у могућности одвојено приказати. Подносилац захтјева није доставио трошкове активности мјерења одвојено од осталих трошкова дјелатности снабдијевања.

- **Питање број 10 (питање број 17 с припремне расправе):** Образложити да ли је у оквиру података који се односе на трошкове набавке електричне енергије за потребе тарифних купаца, који су достављени ФЕРК-у у Додатку Д. (Образложење цијена електричне енергије), укључен износ који се односи на трошак набавке недостајуће количине (тј. количина x уговорена цијена с испоручиоцем) или су у оквиру ових трошкова укључени и трошкови царина, банкарске услуге и друге ставке које су везане за набавку електричне енергије. Колико износе трошкови царине за увезену електричну енергију, банкарских услуга као и других трошкова везаних за набавку електричне енергије? Образложити неусклађеност достављених података за трошкове набавке електричне енергије с подацима достављеним у Додатку Д. – Образложење цијена електричне енергије. **Подносилац захтјева** је образложио да се унутар трошкова за набавку недостајуће количине електричне енергије налазе припадајући трошкови царинске евиденције и банкарских услуга, те приложио табелу са наведеним подацима. Према допису подносиоца захтјева од 27.02.2007. године који је у ФЕРК примљен под бројем 07-02-981/26/23/07, трошкови набавке електричне енергије, с припадајућим царинским евиденцијама и банкарским услугама износе 212.480.463,66 КМ.
- **Питање број 11:** У Додатку Д. (Образложење цијена електричне енергије), достављени су износи захтјеваних потребних прихода по дјелатностима са трошковима набавке електричне енергије. Према наведеном документу потребан приход дјелатности снабдијевања износи 15.758.000 КМ. Према достављеној табели потребног прихода дјелатности снабдијевања износ потребног прихода није у складу са износом у Додатку Д. (Образложење цијена електричне енергије). Образложити неусклађене податке. **Подносилац захтјева** је образложио да се његов захтјев највећим дијелом односи на трошкове набавке електричне енергије, те да је исти израдио на основу потребног прихода из 2006. године, док се у табели потребног прихода за дјелатност снабдијевања за 2007. годину, налазе плански износи дјелатности снабдијевања. Образложио је да се у разматрањима захтјева за други тарифни поступак користи табела потребног прихода за 2007. годину за дјелатност снабдијевања у оквиру податка о захтјеваном износу потребног прихода дјелатности снабдијевања из Додатка Д.
- **Питање број 12:**
- **Питање број 19.7. с припремне расправе:** Доставити бројчано стање бројила у власништву ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар и власништву трећих лица по категоријама и групама потрошње. **Подносилац захтјева** је изјавио да су сва бројила у власништву купаца, те да у свом власништву немају бројила

електричне енергије, али да располажу с одређеним бројем бројила, која користе у циклусу замјене и баждарења. Образложио је да од купаца не наплаћује директан трошак поправке мјерног уређаја, осим за уклопне сатове, због непостојања одговарајућег софтвера, који би омогућио праћење и биљежење активности везане за мјерна мјеста. Истакао је да за 2007. годину планира скидање 13.000 бројила, баждарење 10.000 бројила, а 3.000 бројила ће се расходоват, што значи да 3.000 поклањају купцима. Подносилац захтјева није доставио бројчано стање бројила, како у свом власништву, тако и у власништву трећих лица, по категоријама и групама потрошње.

- **Питање број 13 (питање број 21 с припремне расправе):** Доставити планирани број купаца за 2007. годину по категоријама и групама потрошње, као и могуће измјене у односу на 2006. годину. **Подносилац захтјева** је изјавио да може доставити податак о просјечном броју купаца за 2006. годину, а план броја купаца у 2007. години по категоријама и групама израдит ће на основу просјечног броја купаца за 2006. годину. Подносилац захтјева је 21.03.2007. године доставио додатну документацију за други тарифни поступак, примљену у ФЕРК под бројем 07-02-981-37/23/06.
- **Питање број 14:**
- **Питање број 22.1 с припремне расправе:** Доставити извјештај о фактурисаној испорученој енергији и трошкове преузете електричне енергије између ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар и ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, Електропривреда Републике Српске а.д. Требиње и Хрватска Електропривреда д.д. Загреб, на дистрибутивном нивоу за 2005. и 2006. годину. **Подносилац захтјева** је изјавио да размјену врши с Хрватском Електропривредом д.д. Загреб и ЈП Електропривредом БиХ д.д. Сарајево, а да с Електропривредом Републике Српске а.д. Требиње не остварује размјену на дистрибутивном нивоу.
- **Питање број 22.2. с припремне расправе:** Доставити планове испоруке и преузимања електричне енергије између ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар и ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, Електропривреда Републике Српске а.д. Требиње и Хрватска Електропривреда д.д. Загреб, на дистрибутивном нивоу за 2007. годину. **Подносилац захтјева** је образложио да у биланси за 2006. и 2007. годину тај однос није посебно исказиван и да немају посебно забиљежене прегледе испоруке и преузимања електричне енергије између електропривредних друштава на дистрибутивном нивоу.
- **Питање број 15 (питање број 25 с припремне расправе):** Доставити бруто биланс ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар за период од 01.01-31.12.2006. године и 02.01.-31.12. 2006. године, одмах након доставе бруто билансе порезној управи, у роковима који су предвиђени за предају завршног рачуна. **Подносилац захтјева** је у допису који је у ФЕРК примљен под бројем 07-02-981/34/23/07 од 13.03.2007. године доставио бруто билансу ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар за 2006. годину.

- **Питање број 16:** Има ли подносилац захтјева икаквих контаката с Хрватском електропривредом д.д. Загреб у вези с 100 MWh/h електричне енергије, а везано за обавјештење „Алуминиј“ д.д. Мостар да су вођени разговори у Загребу с представницима Хрватске електропривреде д.д. Загреб о закључивању Уговора о испоруци 100 MWh/h енергије за „Алуминиј“ д.д. Мостар? С обзиром да је подносилац захтјева у својим досадашњим излагањима констатовоа проблем ликвидности односно неликвидности у првом, другом и трећем мјесецу, а то су биле све усмене тврдње, потребно је да се подробније то коментарише, односно достави писана образложења, показатеље и предузете мјере. Ако се већ говори о ликвидности као величини расположиве активе за плаћање обавеза, може ли ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар преко приказаних планираних и остварених прихода у 1, 2. и 3. мјесецу дефинисати када и колики се појављује проблем у плаћању пристиглих обавеза. Јесу ли у наведене износе урачунати трошкови пенала због отказивања уговора? **Подносилац захтјева** је образложио како је од умјешача Алуминиј д.д. Мостар обавјештен о разговорима које је исти имао с Хрватском електропривредом д.д. Загреб, те да није укључен у овај дио преговора. Истакао је да није против да Алуминиј д.д. Мостар уговори 100 MW, али да набављена енергија не иде преко подносиоца захтјева. Истакао је да ФЕРК мора донијети одлуку у случају да Алуминиј д.д. Мостар закључи уговор за набавку 100 MW, с обзиром да у том случају мора ријешити судбину највећих уговорених цијена. Подносилац је у свом образлагању поставио питање може ли истовремено бити снабдјевач квалификованог и неквалификованог (тарифног) купца, истакавши и проблем помоћних услуга и резервног снабдјевача. Такође је поставио питање има ли право, у случају да ова уговорена количина електричне енергије иде преко њега, исту укалкулисати неквалификованим (тарифним) купцима, како најјефтинија енергија не би ишла квалификованом купцу. Образложио је да су домаћинства ушла у потребан приход исказан у захтјеву за одобрење тарифа, те да сматра да се за њих треба донијети цијена у складу са тарифном методологијом, али да захтјева одгађање примјене тарифних ставова за домаћинства до 01.01.2008. године. Наведени приједлог је, уз сагласност Надзорног одбора, прослиједио Федералном министарству енергетике, рударства и индустрије на сагласност, те чека расправу о приједлогу тарифних ставова како би изнио и став наведеног министарства о одгађању примјене ових тарифних ставова док Влада Федерације БиХ не донесе одлуке о социјалној заштити, а најдаље до 01.01.2008. године. Истакао је да су овај приједлог дали на уштрб својих трошкова пословања. Истакао је, да ФЕРК треба узети у обзир обавезу набавке електричне енергије која му је наметнута за све неквалификоване (тарифне) купце, чиме му је угрожена ликвидност. Истакао је како је просјечна производно-набавна цијена у вишој сезони, по важећим тарифним ставовима 38,091 ЕУР/MWh, док је стварна производно-набавна цијена за 1. и 2. мјесец 50,172 ЕУР/MWh. Нагласио је да је разлика напријед наведених цијена 12,081 ЕУР/MWh, што за два мјесеца износи 7.201.931 ЕУР, те да је то износ, без других трошкова, који недостаје у приходу за прва два мјесеца, поставивши и питање ФЕРК-у о нивоу акумулације ХЕ Рама у циљу безбједног снабдијевања неквалификованих (тарифних) купаца електричном енергијом. Подносилац захтјева није доставио сву потребну документацију

којом се недвојбено може потврдити могући проблем ликвидности, те конкретне мјере које је предузео и планира предузети у циљу рјешавања овог проблема.

Након расправљања по овим питањима подносилац захтјева и умјешачи нису предложили додатна питања за расправљање или извођење доказа.

Извјештај водитеља поступка

На основу одржане формалне расправе, водитељ поступка и запосленци ФЕРК-а, израдили су Извјештај број 07-02-981-41/23/06 од 04.04.2007. године, а у којем су обрадили сва питања која су се појавила на формалној расправи као спорна. О тим питањима, исти су изнели своје увјерење о оправданости појединих трошкова подносиоца захтјева у оној мјери у којој је то у другом тарифном поступку било могуће, с обзиром на документацију приложену уз захтјев и документацију касније достављену ФЕРК-у.

На основу аргумената, чињеница и доказа, те тока расправе по поједним питањима, а имајући у виду чињеницу да је подносилац захтјева доставио ФЕРК-у расположиве, односно процјењене податке о трошковима регулисаних дјелатности, те имајући у виду да је исти успоставио рачуноводствено раздвајање по свим дјелатностима, али да и поред тога недостају одређени подаци за које је подносилац захтјева могао извршити процјену, а који су више пута захтјевани од истог, водитељ поступка и запосленци ФЕРК-а су у свом извјештају дали препоруку члановима ФЕРК-а.

Потписници извјештаја су навели да су приликом разматрања потребног прихода за обављање електропривредне дјелатности снабдијевање електричном енергијом пошли од чињенице како је обавеза подносиоца захтјева доказати да сви трошкови и приходи слиједи захтјеве из закона и правила и прописа ФЕРК-а, те да је смисао анализе предложених трошкова и прихода изложене у том извјештају да се исти размотре, потврде, односно одбију или прилагоде у било којој њиховој ставци, величини или методи коришћеној за примјену тарифе која није оправдана, а све у складу са дискреционим правом и овлашћењем ФЕРК-а. Навели су да се уопштено може дати оцјена да подаци које доставља подносилац захтјева у домену трошкова и расхода нису довољно транспарентни и детаљни што све скупа онемогућава дубљи увид у природу трошкова и расхода које подносилац захтјева остварује, као и да ову чињеницу отежава и став подносиоца захтјева да одбијањем достављања неких информација ФЕРК-у докаже своје исказане трошкове и приходе. Навели су и да је подносиоцу захтјева отежавајућа околност била непостојање регулаторног контног плана, да ће усвајањем регулаторног контног плана бити отклоњен овај проблем који је сада очито присутан у захтјеву за одобрење тарифа који је упутио подносилац захтјева. Исти су навели да приликом разматрања потребног прихода за обављање електропривредне дјелатности снабдијевање електричном енергијом дају препоруку до које су дошли на основу изнесених аргумената, чињеница и доказа с формалне расправе, доступних података и све пристигле документације коју је подносилац захтјева достављао током другог тарифног поступка, као и својих процјена које су морали направити због недостатка података.

Даље су потписници извјештаја навели да су у ту сврху, анализирали трошкове и приходе дјелатности снабдијевања електричном енергијом исказане у табелама потребног прихода за 2007. годину од подносиоца захтјева, те да је ту битно нагласити како дјелатности дистрибуције и снабдијевања нису биле рачуноводствено раздвојене у базној 2005. години, те је потребан приход за ту годину садржавао податке дјелатности дистрибуције и снабдијевања заједно. Навели су да је од подносиоца захтјева у више наврата захтјевано да податке за базну 2005. годину достави одвојено за ове двије дјелатности, те да их, у случају да му рачуноводствена подршка то не дозвољава, процјени, што подносилац захтјева није учинио, те да су стога сами извршили процјену како трошкова и расхода, тако и прихода ове двије дјелатности за 2005. годину.

Потписници извјештаја су навели да су, обзиром на чињеницу да је подносилац захтјева у 2006. години извршио рачуноводствено раздвајање дјелатности дистрибуције и снабдијевања, те за 2007. години поднио захтјеве одвојено, мишљења како је исти могао за базну 2005. годину извршити процјену потребног прихода одвојено за ове двије дјелатности, те да су, из наведених разлога, сами извршили процјену како трошкова и расхода, тако и прихода ове двије дјелатности за 2005. годину. Навели су да су, како је пројекција за 2007. годину заснована на остварењу из 2006. године, процјену извршили на сљедећи начин: У табелама „Потребног прихода“ за 2007. годину сабрали су износе трошка/прихода дистрибуције и снабдијевања по свим ставкама и добили збирне трошкове/приходе за обје дјелатности заједно. Затим су утврдили постотни дио трошка/прихода дјелатности снабдијевања у збирним износима и тај постотак примијенили на истовјетан податак у оквиру табеле „Потребан приход“ за 2005. годину (збирни податак дистрибуције и снабдијевања). Све даље анализе и разматрања, за базну 2005. годину, радили су уз помоћ показатеља, добивених на напријед појашњен начин (Табела број 1. и Табела број 2.). Даље су навели да су анализом утврдили како су коришћени кључеви алокације трошкова Дирекције Друштва на дјелатности добивени на основу удјела трошкова (%) организационих јединица у укупним трошковима, као и да су трошкови Дирекције Друштва за 2007. годину распоређени по организационим дијеловима како слиједи:

- Производња електричне енергије	51,92 %
- Дистрибуција електричне енергије	33,84 %
- Снабдијевање електричном енергијом	14,24 %

Навели су да је захтјевани износ регулаторне накнаде за ФЕРК и ДЕРК за 2007. годину, за дјелатност снабдијевања 130.000 КМ, да је ФЕРК за 2007. годину предложио План буџета за 2007. годину на нивоу 2006. године и који је у парламентарној процедури усвајања, те по коме регулаторна накнада за ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар за 2007. годину износи 449.466 КМ. Ако се на овај износ и на износ од 45.300 КМ (што је регулаторна накнада за ДЕРК) примјени кључ алокације за дјелатност снабдијевања електричне енергије од 14,24 %, трошак регулаторне накнаде за ФЕРК, који се односи на дјелатност снабдијевања износи 64.004 КМ, док трошак регулаторне накнаде за ДЕРК износи 6.451 КМ, што је укупно 70.455 КМ, а не 130.000 КМ, што је подносилац захтјевао за 2007. годину, те да стога предлажу да се трошак регулаторне накнаде за 2007. годину (ФЕРК и ДЕРК) за дјелатност снабдијевања одобри у износу од 70.455 КМ.

Навели су да су подаци достављени од подносиоца захтјева у вези с трошковима и расходима за 2005. годину (збирни подаци за дјелатност дистрибуције и снабдијевања); њихова процјена у вези с трошковима и расходима дјелатности снабдијевања за 2005. годину; захтјеваним трошковима и расходима за дјелатност снабдијевања за 2007. годину као и њихов приједлог истих за 2007. годину приказани у табели број 1.

Табела бр. 1

(000 KM)

Р. Бр.	ТРОШКОВИ И РАСХОДИ	Дистрибуција и снабдијевање – 2005. године	Снабдијевање – 2005. године (ФЕРК-ова процјена)	Захтјев – 2007. године	Приједлог за 2007. годину	Индекс и 4/3	Индекси 5/4
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Трошкови материјала	1.890	353	395	375	1,12	0,95
2.	Трошкови горива, мазива, уља	912	284	340	119	1,20	0,35
3.	Трошкови резервних дијелова	3.026	151	140	140	0,93	1
4.	Трошкови отписа ситног инвентара	477	29	29	29	1,00	1
5.	Трошкови плата и накнада плата	28.088	8.528	9.583	9.583	1,12	1
6.	Трошкови транспорта	6	1	2	2	2,00	1
7.	Трошкови одржавања	1.463	43	41	41	0,95	1
8.	Трошкови осигурања	917	291	300	300	1,03	1
9.	Трошкови дневница за службена путовања	149	50	56	56	1,12	1
10.	Трошкови специфичне накнаде радницима	2.009	1.482	1.686	1.686	1,14	1
11.	Порези и доприноси	812	449	372	372	0,83	1
12.	ПТТ трошкови	637	166	183	183	1,10	1
13.	Трошкови регулаторне накнаде	209	39	130	70	3,33	0,54
14.	Трошкови непроизводних услуга	501	0	0	0		
15.	Остали нематеријални трошкови	2.108	1.251	2.001	1.501	1,60	0,75
16.	Трошкови амортизације	9.261	437	500	500	1,14	1
17.	Трошкови Дирекције друштва (заједнички послови)	643	76	329	329	4,33	1
УКУПНИ ТРОШКОВИ И РАСХОДИ		53.108	13.630	16.087	15.287	1,18	0,95

Навели су да су остали приходи за базну 2005. годину (збирни износи за дјелатност дистрибуције и снабдијевања); њихова процјена осталих прихода дјелатности снабдијевања за 2005. годину; захтјевани износ осталих прихода дјелатности снабдијевања за 2007. годину као и њихов приједлог истих за 2007. годину приказани у табели број 2.

Табела број 2.

(000 KM)

Р. Бр.	ОСТАЛИ ПРИХОДИ	Дистрибуција и снабдијевање – 2005. године	Снабдијевање 2005. година (ФЕРК-ова процјена)	Захтјев – 2007. године	Приједлог за 2007. годину	Индекс и 4/3	Индекси 5/4
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Приход од прикључка	2.398	342	300	340	0,88	1,13
2.	Приход од помоћних и услуга система	0	0	50	50	0	1
3.	Остали пословни приходи	3.125	125	1.444	1.444	11,95	1
УКУПНО ОСТАЛИ ПРИХОДИ		5.523	467	1.794	1.834	3,84	1,02

Навели су да су потребан приход дјелатности снабдијевања за 2007. годину захтјеван од подносиоца захтјева, као и њихов приједлог истог приказани у табели број 3, а да су добивени на начин да су укупни трошкови и расходи умањени за износ осталих прихода:

Табела број 3.

(000 KM)

ПОТРЕБАН ПРИХОД ЗА ДЈЕЛАНОСТ СНАБДИЈЕВАЊА	Захтјев – 2007. године	Приједлог за 2007. година	Индекси 2/1
	1	2	3
ИЗНОС	14.293	13.453	0,94

У погледу трошкова материјала, потписници извјештаја су навели да су исти анализирани на основу потребног прихода дјелатности снабдијевања за 2005. и 2007. годину, те достављених образложења од подносиоца захтјева.

Потписници извјештаја су навели да захтјевани трошкови материјала подносиоца захтјева износе 395.000 KM, док према достављеној табели потребног прихода за дјелатност снабдијевања за 2006. годину трошкови материјала износе 419.977 KM, а према достављеном остварењу трошкова снабдијевања електричном енергијом, за период од 01.03. до 31.12.2006. године, трошкови материјала износе 349.981 KM. Навели су да је подносилац захтјева образложио како је трошкове

материјала пројигирао на основу остварења истих у 2006. години, а као показатеље, за тражени износ трошкова, навео параметре увођења новог система израде рачуна (билинга) и ковертирање рачуна. Истакли су да је од подносиоца захтјева, у више наврата, захтјевано да достави сву потребну документацију, којом поткрепљује захтјевани износ ових трошкова за 2007. годину, што исти није учинио, а такође није доставио приједлог плана пословања за 2007. годину. Потписници извјештаја су навели да према потребном приходу за 2005. годину, након извршених анализа, трошкови материјала за дјелатност снабдијевања износе 353.480 КМ, те да су, анализом достављених уговора за 2006. и 2007. годину и разлика у трошковима за реализоване уговоре за обрасце рачуна и коверте, мишљења како се захтјевани износ трошкова материјала треба одобрити у износу 95 % захтјева, што износи **375.250 КМ**.

Навели су, да су трошкови горива, мазива, уља анализирани на основу потребног прихода дјелатности снабдијевања за 2005. и 2007. годину, те достављених образложења од подносиоца захтјева, да су трошкови горива, мазива, уља за 2007. годину захтјевани у износу од 340.000 КМ, док су исти у 2005. години, према њиховој анализи износили 284.480 КМ.

Такође су навели да према бруто билансу снабдијевања електричном енергијом, за период од 01.03. до 31.12. 2006. године, достављеној од подносиоца захтјева, трошкови горива, мазива, уља остварени у 10 мјесеци износе 46.171 КМ, као и да је образлажући наведене трошкове подносилац захтјева истакао како је исте пројигирао у захтјеваном износу из разлога пораста цијена горива на свјетском тржишту, због набавке нових возила и активности на повећању наплате и смањењу губитака, те да је од подносиоца захтјева у више наврата, захтјевано да достави параметре којима би поткрјепио захтјевани износ трошкова за 2007. годину, што исти није учинио.

Исти су навели и то да су, како трошкови горива, мазива, уља показују значајан пораст у односу на остварење 01.03. – 31.12.2006. године мишљења да трошкове горива, мазива, уља треба одобрити у износу **119.431 КМ**, односно 35 % од захтјева.

Потписници извјештаја су у препоруци извјештаја даље навели да су трошкове плата и накнада плата анализирали на основу потребног прихода дјелатности снабдијевања за 2005. и 2007. годину, те достављене документације подносиоца захтјева, затим да су трошкови радне снаге дјелатности дистрибуције за 2007. годину захтјевани у износу 9.583.000 КМ, док исти у 2005. години према њиховим анализама износе 8.527.940 КМ.

Навели су да након извршених анализа достављених докумената подносиоца захтјева, те уважавања промјена насталих реорганизацијом предузећа, предлажу да се трошкови плата и накнада плата за 2007. годину одобре у захтјеваном износу од **9.583.000 КМ**.

Потписници извјештаја су у погледу трошкова одржавања навели да су исте анализирали на основу потребног прихода дјелатности снабдијевања за 2005. и 2007. годину, те достављене документације подносиоца захтјева, да су трошкови одржавања

дјелатности снабдијевања захтјевани за 2007. годину у износу 41.000 КМ, док исти у 2005. години, према њиховим анализама, износе 43.120 КМ.

Навели су да су, након извршених анализа, достављених докумената подносиоца захтјева, те с обзиром на чињеницу да наведени трошкови не показују значајна одступања у разматраном периоду, мишљења да се трошкови одржавања требају одобрити у захтјеваном износу од **41.000 КМ**.

Такође су навели да су трошкови осигурања анализирани на основу потребног прихода дјелатности снабдијевања за 2005. и 2007. годину, те достављених образложења од подносиоца захтјева, да су трошкови осигурања (лица, аутомобила) за 2007. годину захтјевани у износу од 300.000 КМ, док исти у 2005. години према њиховим анализама износе 290.500 КМ.

Навели су да су, с обзиром да наведени трошкови не показују значајна одступања у разматраном периоду, мишљења да се трошкови осигурања за 2007. годину требају одобрити у захтјеваном износу од **300.000 КМ**.

У погледу трошкова специфичних накнада радницима за 2007. годину, навели су да су исти захтјевани у износу од 1.686.000 КМ, док су исти у 2005. години, према њиховим анализама, износили 1.481.700 КМ.

Потписници извјештаја су навели да захтјевани износ трошкова специфичних накнада радницима за 2007. годину износи 1.686.000 КМ, док према достављеној табели потребног прихода за дјелатност снабдијевања за 2006. годину наведени трошкови износе 2.303.471 КМ, те да су према достављеном остварењу трошкова снабдијевања електричном енергијом, за период од 01.03. до 31.12.2006. године, наведени трошкови остварени у износу 1.554.993 КМ. Навели су да према потребном приходу за 2005. годину, након извршених анализа, ови трошкови за дјелатност снабдијевања износе 1.481.700 КМ, те да су, водећи се чињеницом како трошкови специфичних накнада радницима захтјеваних за 2007. годину имају тенденцију опадања у односу на остварење 2006. године, мишљења да се захтјевани износ наведених трошкова треба одобрити у пуном износу, односно **1.686.000 КМ**.

У вези осталих нематеријалних трошкова за 2007. годину, потписници извјештаја су навели да су исти захтјевани у износу од 2.001.000 КМ, док су исти у 2005. години, према њиховим анализама износили 1.250.920 КМ.

Навели су да је захтјевани износ осталих нематеријалних трошкова за 2007. годину 2.001.000 КМ, док су према достављеној табели потребног прихода за дјелатност снабдијевања за 2006. годину наведени трошкови остварени у износу 2.541.777 КМ, те да су према достављеном остварењу трошкова снабдијевања електричном енергијом, за период од 01.03. до 31.12.2006. године, наведени трошкови остварени у износу 2.455.873 КМ. Такође су навели да су, разматрајући посебно сваки трошак из остварења 01.03. до 31.12.2006. године те достављеног образложења пројекције, евидентна изразита одступања, што је приказано у табели број 4:

Табела број 4.

(KM)

ОПИС	План за 2006. годину	Остварење 01.03.- 31.12. 2006. године	Захтјев – 2007. година
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Трошкови закупнина	38.000	1.388	38.000
Трошкови рекламе и пропаганде	47.000	327	47.000
Трошкови плат. промета и банкарске услуге	225.000	389.316	225.000
Трошкови репрезентације	28.000	14.068	28.000
Трошкови накнада радницима и становништву	569.000	1.061.320	569.000
Остали трошкови пословања			
Трошкови комуналних услуга	35.000	0	35.000
Трошкови зашт. на раду и протупожарне зашт.	123.000	2.373	123.000
Трошкови стручног усавршавања	52.000	17.760	52.000
Трошкови стручне литературе	11.000	5.439	11.000
Судски трошкови	711.000	879.148	711.000
Огласи	32.000	756	32.000
Трошкови регистрације моторних возила	32.000	7.459	32.000
Остале непроизводне услуге	24.000	70.902	24.000
Остали неспоменути трошкови пословања	74.000	5.620	74.000
Укупно остали трошкови пословања	1.094.000	989.455	1.094.000
Укупно остали нематеријални трошкови	2.001.000	2.455.873	2.001.000

Истакли су да су се износи осталих нематеријалних трошкова за 2007. годину пројцирали на основу остварења истих у 2006. години, али да ову тврдњу не поткрепљују подаци из табеле број 4, из које се не може увидјети повезаност захтјева наведених трошкова за 2007. годину и остварења истих у 2006. години. Навели су да је од подносиоца захтјева, у више наврата, захтјевано да достави сву потребну документацију, којом поткрепљује захтјевани износ ових трошкова за 2007. годину, што исти није учинио. Потписници извјештаја су истакли, како према потребном приходу за 2005. годину, након извршених анализа ови трошкови за дјелатност снабдијевања износе 1.250.920 KM, а евидентно је да остали нематеријални трошкови показују значајан пораст у разматраном периоду, што подносилац захтјева није образложио, те су мишљења како се остали нематеријални трошкови требају одобрити у износу 1.500.750 KM, односно 75 % од захтјева.

Потписници извјештаја су навели и то да су **трошкове амортизације** дјелатности снабдијевања за 2007. годину захтјевани у износу 500.000 KM, док исти у 2005. години према њиховим анализама износе 436.840 KM, као и да електропривредно друштво врши обрачун трошка амортизације уз помоћ линеарне методе, која је дефинисана у склопу рачуноводствених политика усвојених у ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, те да су исти, након извршених анализа, достављених докумената подносиоца захтјева, те с обзиром да наведени трошкови не показују значајна

одступања у разматраном периоду, мишљења да се трошкови амортизације за 2007. годину требају одобрити у захтјеваном износу од **500.000 КМ**.

Исти су навели да су трошкови Дирекције друштва (заједничких послова) за 2007. годину захтјевани у износу од 329.000 КМ, те да су, након извршених анализа и достављених докумената подносиоца захтјева, мишљења да се трошкови Дирекције друштва (заједничких послова) за 2007. годину требају одобрити у захтјеваном износу од **329.000 КМ**.

У погледу прихода од прикључака за 2007. годину, исти су навели да је тај приход захтјеван у износу од 300.000 КМ, док је исти у 2005. години, према њиховој анализи износио 341.920 КМ.

Потписници извјештаја су навели да је у потребном приходу дјелатности снабдијевања за 2007. годину приход од услуга (прикључака) наведен у износу 300.000 КМ, док је према достављеној табели потребног прихода за дјелатност снабдијевања за 2006. годину приход од услуга (прикључака) остварен у износу 280.000 КМ, као и да према потребном приходу за 2005. годину, након извршених анализа, овај приход за дјелатност снабдијевања износи 341.920 КМ. У складу са обимом послова дјелатности снабдијевања који се односе на израду прикључака (израда и пријем мјерног мјеста, обрада захтјева за пријем прикључка, замјена бројила на захтјев купца-промјена ангажоване снаге,...), а исти су били укључени у приход од услуга дјелатности дистрибуције за 2005. годину, те на основу анализа оствареног прихода за дјелатност снабдијевања за 2005. годину, исти су навели да су мишљења како приход од услуга (прикључак) треба одобрити у износу **340.000 КМ**.

Потписници извјештаја су такође навели да су остали пословни приходи снабдијевања за 2007. годину, захтјевани у износу од 1. 444.000 КМ, док су исти у 2005. години, према њиховим анализима износили 125.000 КМ, да је подносилац захтјева образложио како се у оквиру ових прихода налазе: наплаћена отписана потраживања, приход од камата по судским одлукама, приход од продаје материјала и сталних средстава и друго, те да је такође, по наведеном питању, истакао како се приходи од продаје материјала и сталних средстава не догађају сваке године, те их је тешко предвидјети.

Навели су да су, након образложења подносиоца захтјева, те проведених анализа, мишљења да се износ осталих пословних прихода за дјелатност снабдијевања за 2007. годину треба одобрити у захтјеваном износу од **1.444.000 КМ**.

Тakoђе су истакли да је, узимајући у обзир чињеницу како је, према почетној лиценци, активност мјерења у дјелатности снабдијевања, а имајући у виду одредбе Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, да би се одредили тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система, односно израчунала дистрибутивна мрежарина, потребно утврдити трошкове активности везане за мјерење, те да је у више наврата захтјевано од подносиоца захтјева да достави припадајући износ трошкова који се односе на мјерење, односно да исти изврши процјену наведених података, ако није у могућности дати егзактне податке. Навели су да су, да подносилац захтјева није

извршио процјену дијела трошкова који се односе на мјерење, иако је то од њега захтјевано, процјену извршили сами, да је процјена извршена на основу искуствених сазнања, а полазећи од анализе трошкова заснованих на дијелу броја извршиоца за послове везане за мјерење, као и процјене могућих трошкова у појединачним трошковима дјелатности снабдијевања.

Навели су да су процјеном утврдили да од укупних трошкова дјелатности снабдијевања одобрених и укључених у потребан приход 64,21% износа се односи на трошкове везане за мјерење, а што износи **8.637.560 КМ**.

У том смислу су потписници извјештаја навели да оваквом препоруком желе скренути пажњу како електропривредно друштво на основу обавезе јавне услуге мора радити у опћем економском интересу неквалификованих (тарифних) купаца, што подразумијева планирање производње и испоруку у корист купаца, затим да је у првом тарифном поступку ФЕРК својим Рјешењем број 07-02-646-24/15/05 и број 07-02-768-15/22/05 и Одлуком број 07-07-243-01/06 јасно изразио своју намјеру како ће у наредном тарифном поступку, с обзиром да се трошак електричне енергије већим дијелом засновао на процјењеним подацима подносиоца захтјева, водити рачуна о поравнању података о набављеној и произведеној електричној енергији за неквалификоване (тарифне) купце уз одбијање или одобравање прихода за израчунавање тарифа за 2007. годину у складу са таквим поравнањем. Навели су и то да се критерији за такво неодобравање трошкова или одобрене приходе свде на то јесу ли активности биле разумне с обзиром на чињенице и околности које су окруживале одлуке, као и да је политика ФЕРК-а, потврђена у наведеним рјешењима и одлуци, да електропривредно друштво треба хидроенергију испоручити неквалификованим (тарифним) купцима, као и да обављање трговинске дјелатности електропривредног друштва не може бити у супротности с обавезом вршења јавне услуге која је електропривредном друштву утврђена у његовој дозволи за рад. Исти су навели да, полазећи од наведеног опредјељења ФЕРК-а у првом тарифном поступку, сматрају сљедеће:

Подносилац захтјева је у 2006. години преко, како дугорочних уговора, тако и краткорочних набавки, набављао електричну енергију за подмирење свих неквалификованих (тарифних) купаца, али је у истој години највећим дијелом ради добре хидрологије произвео и додатних 504,47 GWh електричне енергије у односу на билансом планиране количине, што је у коначници резултовало мањим количинама увезене електричне енергије по дугорочним уговорима за потребе неквалификованих (тарифних) купаца и остварењу вишка прихода од продаје електричне енергије неквалификованим (тарифним) купцима према одобреним тарифним ставовима. Потписници извјештаја сматрају како је остварени вишак прихода из 2006. године основа за покривање разлике одобрене просјечне производно-набавне цијене у 2006. години у односу на просјечну производно-набавну цијену за 2007. годину за прва три мјесеца, из којег разлога тарифни ставови не би требали садржавати додатне трошкове изазване повећањем просјечне производно-набавне цијене из прва три мјесеца 2007. године.

У свом извјештају, потписници су навели да су њихове препоруке резултат њихове анализе докумената и података које је доставио подносилац захтјева, а који садрже и елементе процјене самог подносиоца захтјева, да је ФЕРК започео други тарифни поступак на основу података које је доставио подносилац захтјева, а да је током тарифног поступка ФЕРК инсистирао на достављању све тражене, а недостајуће документације, података и информација, као и да су допуне вршене и непосредно на припремној и формалној расправи, које су проведене током тарифног поступка, и то у виду давања изјашњења овлашћених представника подносиоца захтјева о појединим питањима, као и непосредним прилагањем документације у спис. Даље су навели да и поред уважавања одређених процјена које је подносилац захтјева извршио, а које нису биле потпуно поткрјепљене и засноване, у тренутку израде тог извјештаја недостају одређени подаци које је подносилац захтјева требао доставити или извршити процјену, а који су више пута захтјевани од подносиоца захтјева. Такође су навели да је чињеница да према том извјештају, у овом тренутку, изгледа да су неки трошкови оправдани, међутим током времена како се база података буде побољшавала и попуњавала и оправданост трошкова ће се побољшавати тако да ће се тек на крају прелазног периода знати који су трошкови заиста оправдани. Потписници извјештаја су навели и да ће с обзиром на наведено, ФЕРК од подносиоца захтјева у наредним тарифним поступцима тражити достављање таквих захтјева који ће садржавати довољно података који ће довести до коначног циља, а то је објективна алокација трошкова и потпуна оправданост трошкова, те да ће, у циљу олакшања наредних тарифних поступака и припремања подносиоца захтјева за наредне тарифне поступке, ФЕРК и прије покретања истих, током прелазног периода, а у складу са чланом 30. Закона о електричној енергији и опћим актима ФЕРК-а, те условима Почетних дозвола за рад – лиценци, од подносиоца захтјева тражити достављање одређених података и информација.

Исти су навели и да су, иако су неке трошкове подносиоца захтјева посматрали како је то подносилац захтјева исказао, али у мјери како је то било могуће у другом тарифном поступку, свјесни одређења ФЕРК-а заснованог на Закону о електричној енергији, а усвојеног Правилником за тарифну методологију и тарифне поступке кроз одредбе истог Правилника о прелазном периоду, о постепености у примјени усвојене тарифне методологије, гдје је ФЕРК јасно изразио свој став о постепеном увођењу међународно прихваћене регулаторне праксе и постепеном увођењу општеприхваћених међународних стандарда у тарифном поступку, да би се избјегле изненадне и драстичне промјене тарифа у прелазном периоду, због непостојања развијених социјалних мјера, а која подразумијева и постепеност у евентуалним измјенама тарифа, које ће на крају прелазног периода у потпуности бити засноване на оправданим трошковима.

Потписници извјештаја су предложили да трошкови и други елементи потребног прихода прописани тарифном методологијом ФЕРК-а и одобрени у овом поступку требају бити предмет провјере у складу са одредбама Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, као и прилагођавања након што ФЕРК донесе Регулаторни контни план.

Коментари страна у поступку на Извјештај

Наведено извјештај, достављено је странама у поступку, односно подносиоцу захтјева Јавном предузећу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар, те умјешачима Б.С.И. д.о.о. Јајце и Удружењу послодаваца ФБиХ.

Дана 06.04.2007. године под бројем 07-02-981-42/23/06 примљени су коментари на Извјештај водитеља поступка и запосленика ФЕРК-а од подносиоца захтјева Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар. Подносилац захтјева је у својим коментарима још једном поновио изјаве које је дао на формалној расправи, у вези података из базне 2005. године, набавке електричне енергије, те прихода за све регулисане дјелатности, проблематика хидроакумулације ХЕ Рама.

Подносилац захтјева је навео да му није схватљиво зашто трошкови дирекције јавног предузећа нису алоцирани на дјелатност производње, дистрибуције и снабдијевања у пуном износу јер је за то дао све податке, а које сада понавља и даље наводи да укупни трошкови дирекције друштва износе 7.135.000,00 КМ и у складу ФЕРК-у датим постоцима требају се алоцирати на дјелатности како слиједи: производња 51,92% - 3.704.492,00 КМ; дистрибуција 33,84% - 2.414.484,00 КМ; снабдијевање 14,24% - 1.016.024,00 КМ. Навео је да се аналитика ових износа налази у табелама у прилогу коментара, те да сматра да табеле траженог потребног прихода и расхода морају бити исте да би се јасно видјели и поредили тражени а одобрени износи.

Подносилац је даље навео да непризнавање трошкова набавке електричне енергије на основу годишњих уговора за прва три мјесеца и уважавајући напријед наведеног доводи ову електропривреду до проблема ликвидности и до угрожавања испоруке електричне енергије купцима. Навео је да је ФЕРК у својим препорукама у Извјештају за снабдијевање електричне енергије навео да вишак производње у 2006. години из властитих електрана треба покрити недостајућу енергију, односно трошкове за набављену енергију у прва три мјесеца 2007. године, те да сматра да је то стварно немогуће и нереално очекивати јер производња 2006. године је у приходу за 2006. годину и резултат тога је добит за 2006. годину у бруто износу 1.002.219,00 КМ, а набавка енергије у 2007. години је трошак 2007. године и треба бити призната у приходу за 2007. годину, а сви остали потребни подаци за 2006. годину којима се наведено поткрепљује виде се у билансу стања и билансу успјеха за 2006. годину.

Подносилац захтјева је навео да је коментар на 42. и 43. страни Извјештаја за снабдијевање електричне енергије једностран, јер констатује више произведено 504,47 GWh од билансом предвиђене производње за 2006. годину, а не узима у обзир оно што је исцрпно објашњавао на расправама у току поступка, а то су недовољни капацитети, додатне набавке, лоша хидрологија и кота акумулације ХЕ Рама. Навео је да су посљедице ових елемената битно пореметиле пословање електропривреде у 2006.

години и прва три мјесеца 2007. године, а и цијелу 2007. годину, те обзиром да је у његовом захтјеву за новим цијенама тражено да нови тарифни ставови ступе на снагу од 01.01.2007. године, нужно је да се створени трошкови који нису у постојећим тарифним ставовима уваже и признају све до момента доношења нових цијена. Навео је да то значи да му ФЕРК мора признати трошкове набавке електричне енергије за 2007. годину у складу потписаним уговорима и признати тражени потребан приход за дјелатност производње, дјелатност дистрибуције и дјелатност снабдијевања, те да само поступајући на овај начин одлуке ФЕРК-а не би довеле ову електропривреду у неравноправан положај у односу на друге електропривреде, не би оставиле толико негативне посљедице на њено пословање.

Подносилац захтјева је навео да је у табели Потребног прихода за 2007. годину захтјевао остале нематеријалне трошкове у износу 2.001.000 КМ, а само у периоду 01.03.-31.12.2006. године остварени су у износу од 2.454.873 КМ, те да се његов захтјев засновао на процјени трошкова прије раздвајања између Дистрибуције и Снабдијевања и тек после рачуноводственог раздвајања добио је приближно реалне податке. Навео је да је само раздвајање између Дистрибуције и снабдијевања почело са 01.03.2006. године, али пресељавање сталних средстава због своје сложености вршено је током године, а највећим дијелом од 01.07.2006. године, те поједини остварени трошкови у периоду 01.03.-31.12.2006. године не приказују реално стање, а да је његов захтјев за 2007. годину чак и мањи у односу на очекивани трошак, као и да су најзначајнији трошкови из ове скупине трошкова: трошкови платног промета и банкарске услуге, судски трошкови, трошкови заштите на раду и трошкови накнаде дјелатницима-очитачи о којим се детаљно расправљало на протеклим расправама. Подносилац захтјева је даље навео да кад су у питању трошкови платног промета и банкарских услуга очекиван је чак и пораст ових трошкова из разлога што ће порастом тарифа порасти и ови трошкови, јер се у складу с уговором с поштом плаћа 1% у односу на износ рачуна, те да су обавијестили да се његови купци све више орјентишу на плаћање путем поште што ће у будућности повећавати наведене трошкове. Навео је и да је на расправама такође, објаснио да константно врши утужења купаца гдје значајан број купаца не смије искључити (болнице, школе, водоводи, војска) како би спријечио застару потраживања, што тражи знатне судске трошкове чија је цијена судских такси и трошкова поступка различита по кантонима, док трошкови заштите на раду у периоду 01.03.-31.12.2006. године нису реални, пошто је заједнички одрађиван овај посао у том периоду са Дистрибуцијом, док су планирани трошкови за 2007. годину реални, јер све што је планирао је законска обавеза на коју не може утицати. Даље је навео да трошкови накнаде радницима, што највећим дијелом чине трошкови очитача, износе мјесечно око 105.000 КМ чију спецификацију трошкова по Радним/пословним јединицама је већ доставио, те да је на расправама истицао да ће наведени трошак бити и већи од планираног јер се тај посао очитања врши мјесечно јер је законска обавеза обрачуна и плаћања ПДВ-а мјесечно, као и да има проблема са појединим подручјима гдје не може пронаћи квалитетне очитаче јер им не сноси никакве друге трошкове. Навео је да се изводи закључак да ће наведени трошкови вјероватно бити већи од планираних за 2007. годину па према томе сматра да је смањење наведених трошкова на износ од 1.501.000 КМ у пракси неоствариво.

Подносилац захтјева је навео да је трошкове горива и мазива за 2007. годину планирао у износу од 340.00 КМ, а урађена процјена за 2005. годину када нису били раздвојени трошкови Дистрибуције и Снабдијевања износи 284.000 КМ, те да је приједлог да трошкови за 2007. годину буду 119.000 КМ, благо речено потуно неостварив, ако жели остварити амбициозне пословне планове те жели дати слиједећи коментар. Преглед трошкова за период 01.03.-31.12.2006. године кад су у питању ови трошкови је потуно нереалан, јер је пресељење возила из основних средстава Дистрибуције и Снабдијевања вршено у другом дијелу прошле године, а и регистрација је гласила на Дистрибуцију, тако да је највећи износ рачуна за гориво гласио на Дистрибуцију која их је и плаћала. Како је навео, циљ раздвајања Дистрибуције и Снабдијевања је био да се побољшају резултати (повећати наплату и смањити губитке) што је већ видљиво у резултатима у овој години, али је за очекивати да ће поједини трошкови као што су и ови трошкови нешто порастати, те да би рационализовао потрошњу горива урадио је још прије двије године, Правилник о потрошњи горива гдје сваки мјесец прати потрошњу горива по сваком возилу. Подносилац истиче да треба напоменути да цијена енергената на свјетском тржишту, а према томе и горива је порасла у односу на 2005. годину и да не треба очекивати да ће падати у наредном периоду, као и да снабдијевање електричном енергијом снабдијева за око 182.000 активних купаца и обилази најмање два пута мјесечно купце остале потрошње, док купце у категорији домаћинства један пут у два мјесеца, као и да треба имати у виду да је простор на којем дјелује ово јавно предузеће јако захтјеван и тражи значајна средства за пружање квалитетне јавне услуге. Навео је да на дан 31.12.2006. године Снабдијевање располаже са 123 возила и сва се интензивно користе, те да уз све наведено препушта стручним службама ФЕРК-а да процјени колико је потребно трошкова горива за Снабдијевање.

Подносилац захтјева је навео и да је будући да је запосленицима ФЕРК-а позната чињеница о износу трошкова резервисања протеклих година (2004, 2005 и 2006), унаточ дискреционом праву ФЕРК-а на признавање односно непризнавање ових трошкова за 2007. годину, сматрао да ће ФЕРК признати дио ових трошкова иако нису били уврштени у додатак Д. Навео је да је разлог што овај износ није био у додатку Д. тај што је сматрао да у првом тарифном поступку исти трошак није био признат, а тај трошак је дијелом увијек покривао из повећања властите производње, незнатних износа осталих прихода и осталих унутрашњих резерви Друштва, те како је тарифни поступак покренуо ради повећања трошкова набавке електричне енергије, а све остале трошкове и расходе је ставио у други план рачунајући да ће се овај тарифни поступак водити по члану 72. Тарифне методологије. Подносилац је навео да како је год ФЕРК повећао приход од прикључка, а који је у оставарењу јако упитан, тражи да му се на исти начин, ако не цијели тражени износ, онда обавезно дио расхода призна, јер су ови расходи назначени у потребном приходу и за њих је достављена сва потребна документација за 2006. годину. Навео је и да на страни 26 Извјештаја ФЕРК наглашава како му нису достављени подаци о сумњивим и спорним потраживањима за 2006. годину што није тачно, јер је доставио извјештај Средишње комисије за отпис потраживања за 2006. годину који је усвојио Надзорни одбор, као и старосну структуру на дан 31.12.2006. године са износима сумњивих и спорних потраживања по категоријама: домаћинство и привреда.

У прилогу овог дописа подносилац захтјева је доставио „Спецификацију осталих трошкова (Тачка 12. и 18. Билансе успјеха) 2007. година- Канцеларија генералног директора“.

Умјешач Б.С.И. д.о.о. Јајце и умјешач Удружење послодаваца ФБиХ нису доставили коментаре на Извјештај водитеља поступка и запосленика ФЕРК-а.

Дана 20.04.2007. године дописом примљеним у ФЕРК под бројем 07-02-981-47/23/06 умјешач „Алуминиј“ д.д. Мостар извјестио је ФЕРК да је набавио дио електричне енергије за покривање својих потреба у 2007. години, а да ће за остатак својих потреба за електричном енергијом у 2007. години бити снабдјеван од Јавног подuzeћа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар као неквалификовани (тарифни) купац. Извјестио је да испорука електричне енергије коју је „Алуминиј“ д.д. Мостар набавио за своје властите потребе почиње од 01.05.2007. године, те да је о истој обавјестио и Јавно подuzeће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар.

Да би ФЕРК могао разматрати све чињенице и околности на којима треба да заснива своје одлуке у складу са чланом 81. Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а и чланом 63. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке ФЕРК-а, ФЕРК је својим дописом број 07-02-233-24/07 и број 07-02-981-48/23/06 од 20.04.2007. године затражио од Јавног подuzeћа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар да се изјасни о утицају набавке пца 100 MWh/h електричне енергије на трошак набавке електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце коју је извршило Јавно подuzeће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар за 2007. годину. ФЕРК је Јавном подuzeћу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар поставио и питање има ли нови приједлог тарифних ставова с обзиром на нове чињенице везане за набавку електричне енергије од стране „Алуминиј“ д.д. Мостар.

Дана 23.04.2007. године подносилац захтјева у допису примљеним у ФЕРК-у под бројем 07-02-981-49/23/06 одговорио на допис ФЕРК-а у којем је навео да је у току другог тарифног поступка предао сву документацију, те да сматра да једино регулатор може и треба донијети коначне одлуке и праведна рјешења у складу са Законом и правилницима које је донио, а која неће угрозити пословање подносиоца захтјева, те како не зна шта ће ФЕРК одлучити по његовим захтјевима да остаје код свих ранијих захтјева. Истим дописом је и изразио питање о „одјави“ на „пријаву“ „Алуминија“ д.д. Мостар као неквалификованог (тарифног) купца електричне енергије у 2007. години. Истог дана 23.04.2007. године ФЕРК је од подносиоца захтјева под бројем 07-02-981-50/23/06 примио копије дописа које је подносилац захтјева упутио умјешачу „Алуминиј“ д.д. Мостар од којег тражи хитно изјашњавање предвиђених количина снаге и енергије за период од 01.05.2007. године до 31.12.2007. године, по мјесецима које ће подносилац захтјева испоручивати „Алуминиј“ д.д. Мостар као неквалификованом (тарифном) купцу. У прилогу је доставио и копију дописа који је

упутио ФМЕРИ Мостар, ДЕРК Тузла, НОС Сарајево и Електропренос Босне и Херцеговине а.д. Бањалука, од којих тражи да их, у случају да ФЕРК одобри трансакције „Алуминиј“ д.д. Мостар за набавку електричне енергије, извјесте шта им је радити да би се одржала стабилност електроенергетског система, те да се квалификовани купац обавјести које су његове обавезе за реализацију оваквог аранжмана, а које подносиоца захтјева.

Дана 25.04.2007. године под бројем 07-02-981-51/23/06 у ФЕРК је примљена од „Алуминиј“ д.д. Мостар копија дописа упућеног подносиоцу захтјева, а који је „Алуминиј“ д.д. Мостар поред ФЕРК-а упутио и ДЕРК-у, НОС-у, Преносу и ФМЕРИ-ју, и којој су наведене предвиђене количине електричне енергије и снаге које ће ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар успоручивати „Алуминиј“ д.д. Мостар као неквалификованом (тарифном) купцу у периоду 01.05.2007. до 31.12.2007. године. Истог дана ФЕРК је својим дописом број 07-02-233-27/07 затражио од „Алуминиј“ д.д. Мостар да, поводом информације да ће „Алуминиј“ д.д. Мостар од 01.05.2007. године искористити своје право дефинисано у члану 9. став (2) Правилника о стицању статуса квалификованог купца, достави Уговор о снабдијевању са Хрватском електропривредом д.д. Загреб као и информације о регулисању односа са Преносном компанијом, Независним оператором система, балансно уговорном страном и резервним снабдјивачем уколико се одлучи за истог.

Дана 25.04.2007. године под бројем 07-02-981-52/23/06 ФЕРК је примио од „Алуминиј“ д.д. Мостар допис у којем прилогу доставља Уговор о продаји електричне енергије закључен између Хрватске електропривреде д.д. Загреб и Алуминиј д.д. Мостар за испоруку 100 MW електричне енергије за потребе Алуминиј д.д. Мостар.

Дана 26.04.2007. године под бројем 07-02-981-53/23/06 ФЕРК је примио од „Алуминиј“ д.д. Мостар допис у којем исти обавјештава ФЕРК да је копију уговора о снабдијевању електричном енергијом коју је купио од ХЕП-а доставио Електропреносу, НОС-у, ДЕРК-у, ФЕРК-у и ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, а да очекује од Електропреноса након извршених разговора, њиховог упутства за даљње рјешавање међусобних односа, те да је у разговору са НОС-ом договорено да ће се у тројном састанку ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, НОС и „Алуминиј“ д.д. Мостар договорити услови балансирања.

Закључак

У складу чланом 75. Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а, а на основу савјесне и брижљиве оцјене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, као и Извјештаја водитеља поступка и запосленика ФЕРК-а, те примљених коментара на извјештај страна у поступку, односно на основу резултата цјелокупног поступка, ФЕРК је закључио слиједеће:

У вези са **процјеном учешћа дистрибуције и снабдијевања у приходима и расходима за 2005. годину**, не уважавамо коментаре подносиоца захтјева из разлога

што сматрамо да је исти то могао направити на начин као што је то учинио у 2006. години у којој су те дјелатности рачуноводствено раздвојене.

У вези **алокације трошкова Дирекције друштва на дјелатност снабдијевања**, не можемо посматрати износ од 1.016.024 КМ као припадајући дио укупног трошка Дирекције друштва у износу од 7.135.000 КМ који је подносилац захтјева доставио у свом коментару на извјештај из разлога што исти није поткријепио релевантним чињеницама и доказима. Због свега наведеног одобравамо трошкове Дирекције Друштва у износу од 329.000 КМ., а који је предложен у извјештају, а како је захтјевано у потребном приходу за дјелатност снабдијевања.

У вези с **трошковима набавке електричне енергије за 2007. годину и остварене добити у 2006. години**, разматрали смо биланс успјеха ЈП "Електропривреда ХЗ ХБ" д.д. Мостар за период 01.01.- 28.02. и 01.03. – 31.12. 2006. године. У складу са Правилником за тарифну методологију и тарифне поступке, којим је прописано да се приликом одређивања тарифа разматрају само оправдани трошкови и расходи настали искључиво основном активношћу електропривредног друштва, а према напријед наведеним документима, подносилац захтјева остварио је бруто добит од основне активности (приходи од продаје минус трошкови за продано) за 2006. годину цца 20.000.000 КМ. Како је подносилац захтјева у 2006. години највећим дијелом ради добре хидрологије у првој половини 2006. године произвео додатних 504,47 GWh електричне енергије у односу на билансом планиране количине, те уважавајући краткорочне набавке електричне енергије због недостатка капацитета и смањене хидрологије у задњем кварталу 2006. године, то је у коначници резултирало мањим количинама увезене електричне енергије по годишњим уговорима за потребе неквалификованих (тарифних) купаца. Исто је резултовало остварењем вишка прихода од продаје електричне енергије неквалификованим (тарифним) купцима према одобреним тарифним ставовима, те сматрамо да је оставарени приход од основне активности у 2006. години основа за покривање разлике одобрене просјечне производно-набавне цијене у 2006. години и просјечне производно-набавне цијене за 2007. годину, за прва три мјесеца, из којег разлога тарифни ставови не би требали садржавати додатне трошкове изазаване повећањем просјечне производно-набавне цијене из прва три мјесеца 2007. године.

У вези **осталих нематеријалних трошкова**, успоређујући податке о осталим нематеријалним трошковима 2005. године и захтјеване за 2007. годину, евидентно је да је за 2007. годину захтјеван знатан пораст наведених трошкова у односу на 2005. годину.

Коментар подносиоца захтјева не уважавамо, обзиром да исти, ни након више захтјева, није доставио релевантне чињенице и доказе којима поткрепљује захтјевани износ осталих нематеријалних трошкова за 2007. годину, јер смо мишљења да је захтјевано знатно повећање од 60 % у односу на 2005. годину потребно квалитетније образложити. Због свега наведеног остале нематеријалне трошкове одобравамо у износу од 1.500.750 КМ.

(KM)

Остварење 2005. године (збирно дистрибуција и снабдијевање)	Остварење 2005. година (снабдијевање)	Захтјевано за 2007. година (снабдијевање)	Одобрено за 2007. година (снабдијевање)
2.108.000	1.250.920	2.001.000	1.500.750

У вези **трошкова горива и мазива**, упоређујући податке о трошковима горива и мазива у 2005. години, остварене у 2006. години и захтјеване за 2007. годину, евидентно је да је за 2007. годину захтјеван знатан пораст наведених трошкова у односу на остварење 2006. године. Коментар подносиоца захтјева не уважавамо, обзиром да исти, ни након више захтјева, није доставио релевантне чињенице и доказе којима поткрепљује захтјевани износ трошкова горива и мазива за 2007. годину.

Због свега наведеног остале нематеријалне трошкове одобравамо у износу од 119.431 KM.

(KM)

Остварење 2005. године (збирно дистрибуција и снабдијевање)	Остварење 2005. година (снабдјевна)	Остварење 2006. година (снабдјевна)	Захтјевано за 2007. година (снабдјевна)	Одобрено за 2007. година (снабдјевна)
912.000	284.480	46.171	340.000	119.431

У вези **трошкова резервисања**, не уважавамо коментар подносиоца захтјева обзиром да се исти односе на ненаплатива потраживања, а да се други тарифни поступак проводи у прелазном периоду, те сматрамо да се трошкови резервисања не требају разматрати у овом поступку. Како је подносилац захтјева изјавио да се као основа за разматрање захтјева снабдијевања за други тарифни поступак користи податак о потребном приходу снабдијевања из Д. Додатка – Образложење цијена електричне енергије, у којем нису укључени трошкови резервисања, а како у коментарима није доставио сву документацију прописану чланом 39. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, то се трошкови резервисања за ненаплатива потраживања не требају разматрати у оквиру потребног прихода дјелатности снабдијевања за други тарифни поступак. Рјешавање ненаплативих потраживања је дуготрајан и континуисан процес, а рјешавање истог захтјева сталне активности у циљу постизања планираних резултата. Из тих разлога сматрамо да ово питање и његово рјешавање остају обавеза подносиоца захтјева и ФЕРК-а у народном периоду.

Не одобравамо захтјеване **трошкове плата и накнада плата** за 2007. годину за дјелатност снабдијевања електричном енергијом у износу од 9.583.000 KM из разлога што је приликом провођења другог тарифног поступка ФЕРК располагао са различитим подацима презентованим од подносиоца захтјева о планираном и стварном броју запослених у оквиру ЈП “Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босна“ д.д. Мостар. С обзиром да подносилац захтјева није доставио Извјештај о пословању за 2006. годину и План пословања за 2007. годину, у којем се налазе релевантни подаци о

стварном и планираном броју запосленика током 2006. године, те планираном за 2007. годину у дјелатности снабдијевања електричном енергијом, захтјеване трошкове плата и накнада плата за 2007. годину одобравамо у износу од 9.199.680 КМ што је за 383.320 КМ мање од траженог износа трошка плата и накнада плата за 2007. годину од подносиоца захтјева.

Због свега наведеног одобравамо трошкове и расходе, те приходе како слиједи:

(000 КМ)

Р. број	ТРОШКОВИ И РАСХОДИ	Захтјевано за 2007. годину	Одобрено за 2007. годину
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Трошкови материјала	395	375
2.	Трошкови горива, мазива, уља	340	119
3.	Трошкови резервних дијелова	140	140
4.	Трошкови отписа ситног инвентара	29	29
5.	Трошкови плата и накнада плата	9.583	9.200
6.	Трошкови транспорта	2	2
7.	Трошкови одржавања	41	41
8.	Трошкови осигурања	300	300
9.	Трошкови дневница за службена путовања	56	56
10.	Трошкови специфичне накнаде радницима	1.686	1.686
11.	Порези и доприноси	372	372
12.	ПТТ трошкови	183	183
13.	Трошкови регулаторне накнаде	130	70
14.	Трошкови непроизводних услуга	0	0
15.	Остали нематеријални трошкови	2.001	1.501
16.	Трошкови амортизације	500	500
17.	Трошкови Дирекције друштва (заједнички послови)	329	329
УКУПНИ ТРОШКОВИ И РАСХОДИ		16.087	14.904

(000 KM)

Ред. број	ОСТАЛИ ПРИХОДИ	Захтјевано за 2007. годину	Одобрено за 2007. годину
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Приход од прикључка	300	340
2.	Приход од помоћних и услуга система	50	50
3.	Остали пословни приходи	1.444	1.444
УКУПНО ОСТАЛИ ПРИХОДИ		1.794	1.834

На основу свега наведеног одобравамо потребан приход како слиједи:

(000 KM)

ПОТРЕБАН ПРИХОД ЗА ДЈЕЛАНOST СНАБДИЈЕВАЊА	Захтјевано за 2007. годину	Одобрено за 2007. годину
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
ИЗНОС	14.293	13.070

Одобрени потребан приход у износу од 13.069.566 KM се састоји од дијела који се односи на мјерење и од дијела који се односи на обраду обрачунских елемената, обрачун, фактурисање и наплату. С обзиром да је почетном лиценцом мјерење у дјелатности снабдијевања, а како подносилац захтјева није доставио износе, нити је извршио процјену трошкова који се односе на обраду, обрачун, фактурисање и наплату, као и трошкова који се односе на активност мјерења, одобравамо износ од 4.815.126 KM за обраду, обрачун, фактурисање и наплату, а који подносилац захтјева може оприходовати путем тарифе пријењене на тарифни елемент мјерно мјесто купца, и износ од 8.254.440 KM који се односи на активност мјерења, а који подносилац захтјева може оприходовати путем тарифа примјењених на тарифне елементе активна електрична енергија и обрачунска снага.

Трошак набавке електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце подносилац захтјева је приликом подношења захтјева исказао у износу од 189.393.172 KM за недостајућу количину електричне енергије у износу од 1.908 GWh. У току поступка подносилац захтјева је трошак набавке електричне енергије измјенио на износ од 212.452.182,95 KM, односно на 212.480.463,66 KM.

Из уговора које је ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар доставила у ФЕРК, слиједи да укупна количина електричне енергије коју је ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“

д.д. Мостар набавила износи 1.971 GWh, од којих се на потребе неквалификованих (тарифних) купаца односи 1.921,1 GWh. Када се на количину од 1.971 GWh примјене уговорене цијене и припадајуће царинске евиденције и банкарске услуге добије се укупан трошак набавке електричне енергије у износу 212.392.069,63 KM. Када из тог износа изузмемо трошак набавке електричне енергије за 49,9 GWh по највећој уговореној цијени од 63 ЕУР/MWh (123,21729 KM/MWh) с припадајућим царинским евиденцијама и банкарским услугама израчунали смо трошак набавке електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце у износу од 206.169.621,37 KM из којег произлази просјечна набавна цијена од 107,32 KM/MWh.

Током провођења другог тарифног поступка умјешачи „Алуминиј“ д.д. Мостар и Б.С.И. д.о.о. Јајце исказивали су могућност да искористе статус квалификованог купца на начин да искористе право избора да сами набаве дио електричне енергије за своје потребе, а за преостали дио недостајуће електричне енергије да се снабдијевају од свог снабдјевача првог реда по регулисаним тарифним ставовима. Међутим, иако је ФЕРК у току тарифног поступка, а и путем дописа бр. 07-02-233-24/07 и 07-02-981-48/23/06 од подносиоца захтјева више пута тражио да се изјасни какав је утицај набавке електричне енергије „Алуминиј“ д.д. Мостар за властите потребе на трошкове набавке електричне енергије подносиоца захтјева за неквалификоване (тарифне) купце за 2007. годину, подносилац захтјева се до тренутка доношења Одлуке ФЕРК-а није прецизно изјаснио о финансијским аспектима раскида или неиспуњења Уговора о набавци електричне енергије за потребе неквалификованих (тарифних) купаца за 2007. годину, већ је давао уопштене изјаве о могућем негативном утицају на остварење потребног прихода. Такође, подносилац захтјева ФЕРК-у није доставио уговор о снабдијевању електричне енергије „Алуминиј“ д.д. Мостар као неквалификованом (тарифном) купцу за 2007. годину. Како је „Алуминиј“ д.д. Мостар за властите потребе набавио количину електричне енергије у износу од 547, 78 GWh тој је количина од 1.921,1 GWh за потребе неквалификованих (тарифних) купаца смањења на износ од 1.373,32 GWh, а трошак набавке електричне енергије од 206.169.621,37 KM смањен на 139.198.644,13 KM. Овај износ добили смо на начин да смо од износа од 206.169.621,37 KM изузели трошак набавке електричне енергије за 547,78 GWh по највишим уговореним цијенама (63 ЕУР/MWh и 61 ЕУР/MWh, укључујући трошкове царинског евидентирања и банкарских услуга).

Други тарифни поступак ФЕРК је започео на основу података које је доставио подносилац захтјева, а на достављању све тражене а недостајуће документације, података и информација, ФЕРК је инсистирао током тарифног поступка. Допуне су вршене и непосредно на припремној и формалној расправи, које су проведене током тарифног поступка, и то у виду давања изјашњења овлашћених представника подносиоца захтјева о поједним питањима, као и непосредним прилагањем документације. Уопштено се може дати оцјена да подаци које је достављао подносилац захтјева у домени трошкова и расхода нису довољно транспарентни и детаљни што је све скупа онемогућавало дубљи увид у природу трошкова и расхода које подносилац захтјева остварује, а ову чињеницу је отежавао и став подносиоца захтјева да одбијањем достављања неких информација ФЕРК-у докаже своје исказане трошкове и приходе. С обзиром на наведено и на квалитет података и процјена подносиоца

захтјева, учињен је посебан труд да се оцјене трошкови подносиоца захтјева у мјери у којој је то могуће.

Прво, како квалитета података поднесених у оквиру тарифног захтјева није била одговарајућа, ФЕРК је тражио и прихватио извјесне процјене, иако исте по мишљењу ФЕРК-а нису биле потпуно поткрјепљене, а све уважавајући чињеницу да се електроенергетски сектор у ФБиХ налази у фази реструктурисања, при чему је оправдано омогућити подносиоцу захтјева одређено вријеме за прилагођавање условима регулације. У првом тарифном поступку, ФЕРК је јасно показао и посебно нагласио да је трајни задатак подносиоца захтјева употпуњавање базе података о трошковима, што остаје и даље одређујуће ФЕРК-а. С обзиром на наведено, ФЕРК инсистира на томе да подносилац захтјева приликом процјене појединих трошкова, врши такве процјене на вишем стандарду тачности и документирања. У циљу олакшања наредних тарифних поступака и припремања подносиоца захтјева за наредне тарифне поступке, ФЕРК ће и прије покретања истих, током прелазног периода, а у складу са чланом 30. Закона о електричној енергији и опћим актима ФЕРК-а, те условима Почетних дозвола за рад – лиценци, од подносиоца захтјева тражити достављање одређених података и информација. Предње ће допринијети и употпуњавању чињеничног стања, на основу којег ће се објективније цијенити оправданост и алокација трошкова.

Трошкови и други елементи потребног прихода прописани тарифном методологијом ФЕРК-а и одобрени у овом поступку бит ће предмет провјере у складу са одредбама Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, као и прилагођавања након што ФЕРК донесе Регулаторни контни план.

Овим рјешењем ФЕРК је оцјенио оправданост трошкова и потребан приход на основу примљених података; међутим уз побољшање информација и података поднесених ФЕРК-у, исти ће се континуисано допуњавати како се буде допуњавала база података. То је неопходно да би ФЕРК испунио своју законску обавезу утврђивања крајње тачке прелазног периода везаног за постизање тарифа које су у потпуности засноване на оправданим трошковима. Одређујуће ФЕРК-а о постепености примјене усвојене тарифне методологије усвојено је у Правилнику за тарифну методологију и тарифне поступке. ФЕРК је јасно навео визију поступне примјене међународно прихваћених стандарда у тарифним поступцима, с циљем избјегавања наглих и драстичних промјена тарифа у прелазном периоду, као и због непостојања социјалних мјера.

Уколико подносилац захтјева има недовољне количине електричне енергије за своје неквалификоване (тарифне) купце, па мора набављати електричну енергију, тада цијена те набављене електричне енергије мора бити укључена у портфолију снабдијевања, чији ће трошак бити распоређен на све неквалификоване (тарифне) купце. Обавезне праксе су имплементација стандарда недискриминације и обавезе јавне услуге наметнуте од Парламента ФБиХ у облику Закона о електричној енергији, што значи да сада постоје стандарди које ФЕРК проводи у јавности што резултује недискриминацијом и правилном расподјелом трошкова снабдијевања.

Стога, важно је да подносилац захтјева, и заиста цијели сектор и јавност, разумију да су стандарди које ФЕРК намеће подносиоцу захтјева настали примјеном закона и састоје се од испитивања и оправдавања података о трошковима које је проузроковала регулисана компанија. ФЕРК се понаша у складу закону; трошкове је проузроковала регулисана компанија приликом свог пословања, тако да је иста дужна приказати и оправдати те трошкове у складу са чланом 37. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, а ФЕРК у складу са чланом 58. Пословника о раду ФЕРК-а приликом одлучивања о оправданости неког трошка узима у обзир и чињеницу да је информација о истом дата или ускраћена.

Када се ради о тарифама, дужности независног регулатора у складу са законом су верификација података о трошковима и постепено увођење промјена тарифа с циљем поткрепљивања тарифа заснованих на трошковима у складу Директивама ЕУ, Закону и прописима које доноси ФЕРК. Регулисана компаније имају обавезу да се придржавају прописа за снабдијевање електричном енергијом неквалификованих (тарифних) купаца у складу са обавезама вршења јавне услуге.

Све регулисане компаније које имају обавезу вршења јавне услуге морају осигурати електричну енергију свим својим неквалификованим (тарифним) купцима што је могуће економичније. Ова обавеза има своје основе у закону, а посебно:

Почетна дозвола за рад - лиценца за обављање електропривредне дјелатности снабдијевање електричном енергијом првог реда додјелена Јавном подuzeћу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар, садржи обавезу вршења јавне услуге за Јавно подuzeће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар описану у ставу 4.2.1. и 4.1.1. тако да “Ималац дозволе обавезан је придржавати се свих важећих закона, подзаконских аката, прописа и стандарда ФЕРК-а, а у складу са Директивама ЕУ и међународним споразумима које је прихватила БиХ.”

Директива 2003/54/ЕЦ везана за Заједничка правила за унутрашња тржишта електричне енергије, у члану 3. описује обавезу јавне услуге и дужност компаније која има обавезу јавне услуге да штити своје купце. Посебно, формулација наводи: “. . . У општем економском интересу, државе чланице могу предузећима која дјелују у електроенергетском сектору, наметнути обавезу јавне услуге која је везана за безбједност, укључујући безбједност снабдијевања, редовност, квалитет и цијене снабдијевања и заштите околине, укључујући енергетску ефикасност и климатску заштиту.”

Према члану 4. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, обавеза јавне услуге дефинисана је да “означава обавезу електроенергетских предузећа да врше извјесне електроенергетске дјелатности као јавну услугу, прије свега везано за безбједност, редовност, квалитет, цијене снабдијевања и заштите околине у складу са законом и Директивама ЕУ.”

Према члану 5. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, циљеви методологије су да за неквалификоване (тарифне) купце утврди тарифе које су разумне и основане на трошковима, засноване на уобичајеној међународној пракси.

Обавеза јавне услуге значи да електропривредно друштво мора радити у општем економском интересу неквалификованих (тарифне) купаца, узрокујући трошкове који су разумни и основани на уобичајеној међународној пракси, што подразумева планирање и испоруку у корист купаца.

Политика ФЕРК-а је да електропривредно друштво треба хидроенергију испоручити неквалификованим (тарифним) купцима, као и да обављање трговинске дјелатности електропривредног друштва не може бити у супротности с обавезом вршења јавне услуге, која је електропривредном друштву утврђена у његовој дозволи за рад.

Трошак електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце у овом тарифном поступку већим дјелом засновао се на процјењеним подацима подносиоца захтјева. Будући да су процјене подложне знатним варијацијама, у наредном тарифном поступку, ФЕРК намјерава испитати мјесечне податке о стварним количинама и цијенама електричне енергије произведене за неквалификоване (тарифне) купце из властитих извора и набављене за неквалификоване (тарифне) купце. Након сагледавања ових чињеница извршиће се и примијенити поравнање података о набављеној и произведеној електричној енергији за неквалификоване (тарифне) купце у наредном тарифном поступку, уз одбијање или одобравање прихода за израчунавање тарифа у наредном тарифном поступку у складу са таквим поравнањем. Критерији за такво неодобравање трошкова или одобрене приходе своде се на то да ли су активности биле разумне обзиром на чињенице и околности које су окруживале одлуке.

Приликом доношења овог рјешења ФЕРК је водио рачуна о свеобухватном процесу реформе електроенергетског сектора у Босни и Херцеговини, чији је циљ економски здрав и одржив развој електроенергетског сектора, а главни елементи реформе раздвајање садашњих вертикално интегрисаних монопола на дјелатност производње, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом и ребалансирање тарифа. Акционим планом Федерације Босне и Херцеговине за реструктурисање и приватизацију електроенергетског сектора у Босни и Херцеговини („Службене новине ФБиХ“ бр.31/05 и бр.39/05) Влада Федерације Босне и Херцеговине је дала оквир који омогућава провођење реформе, а подносилац захтјева је до потпуне имплементације усвојене тарифне методологије, дужан извршити обавезе дефинисане Акционим планом ФБиХ.

У складу са чланом 56. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, властита је одлука и надлежност ФЕРК-а да размотри и потврди све трошкове достављене као подршка предложеним тарифама, да прихвати, одбије или прилагоди сваку величину или анализу коришћену за израчун предложене тарифе. Полазећи од наведеног права и овлашћења ФЕРК је узео у обзир начела транспарентности и равноправности свих учесника на тржишту, а прије свега

недискриминацију према било којем купцу електричне енергије, одредивши се за постепено увођење међународно прихваћене регулаторне праксе и постепено увођење општеприхваћених међународних стандарда у тарифном поступку, да би се избјегле изненадне и драстичне промјене тарифа у прелазном периоду, а посебно узимајући у обзир непостојање развијених социјалних мјера, због чега је ФЕРК одлучио избјећи нагле и велике промјене тарифа у прелазном периоду, водећи рачуна о постепеном укидању субвенција између електропривредних дјелатности, категорија и група потрошње, као и о постепености при одобравању стопе поврата на власнички капитал.

У складу са чланом 75. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке ФЕРК-а, ФЕРК задржава право да у циљу уредног снабдијевања неквалификованих (тарифних) купаца електричном енергијом и заштите општег јавног интереса у случају ванредних околности куповину и продају електричне енергије регулише на начин који ће обезбједити интересе и потребе свих купаца за снабдијевање електричном енергијом на територији Федерације БиХ. С обзиром да под ванредним околностима ФЕРК подразумијева вишу силу и друге изузетне околности, а под којима се подразумјевају елементарне непогоде које су проузроковале поремаћај куповине и продаје електричне енергије на територији Федерације БиХ, ФЕРК је оцјенио како нису постојале ванредне околности на основу којих би било угрожено уредно снабдијевање неквалификованих (тарифних) купаца, како је то подносилац захтјева тврдио, а што није доказао. Због тога ФЕРК током другог тарифног поступка није ни поступао по овом члану Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке ФЕРК-а.

Приликом доношења овог рјешења ФЕРК је пошао од чињенице да се други тарифни поступак проводи у прелазном периоду, те је имајући то у виду анализирао све податке и инфомације које је подносилац захтјева доставио.

ФЕРК је у разматрању Захтјева кроз поступак одобравања тарифа по поднесеном Захтјеву у највећој могућој мјери поштивао основна начела која прописују да ће тарифе бити праведне и разумне, равноправне и одређене на транспарентан начин, уважавајући да постепеност у примјени тарифне методологије у прелазном периоду подразумјева и постепеност у измјенама тарифа, које ће тек на крају прелазног периода у потпуности бити засноване на оправданим трошковима, а све у складу са одредбама Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, које се односе на прелазни период. ФЕРК сматра да извјесно вријеме Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар и њен већински власник морају понијети дио терета сами.

На основу савјесне и брижљиве оцјене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, извјештаја и коментара страна у поступку, као и на основу резултата цјелокупног поступка, а слиједећи циљеве којима се ФЕРК руководио, чије остварење му је повјерио Закон о електричној енергији, а правила и прописи ФЕРК-а, као проведбени акти наведеног Закона потврдили, односно водећи се тиме да тарифе требају бити разумне, равноправне и одређене на транспарентан начин, као и уважавајући постепеност у евентуалним измјенама тарифа, које ће тек на крају прелазног периода у потпуности бити засноване на оправданим трошковима, те

имајући у виду све специфичне околности које постоје у електроенергетском сектору и Федерацији Босне и Херцеговине уопште, као и то да је провођење политике ФЕРК-а у непосредном односу с провођењем активности из усвојеног Акционог плана Федерације Босне и Херцеговине за реструктурисање и приватизацију електроенергетског сектора у Босни и Херцеговини, ФЕРК је одлучио као у диспозитиву.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛИЈЕКУ:

Против овог рјешења подносилац захтјева и умјешачи могу тужбом покренути управни спор код Кантоналног/Жупанијског суда у Мостару у року од 30 дана од дана примања рјешења. Тужба се предаје суду директно или му се шаље поштом препоручено. Тужба се може изјавити и на записник код наведеног суда или било којег другог суда.

ПРЕДСЈЕДНИК ФЕРК-а
Зденко Шимуновић с.р.